

DRAUGAS

2ND CLASS
MAY 14 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽĖ, - MAY 14, 1993

NR. 92

Žinios iš Lietuvos - Elta

Mokytojai išėjo į streiką

Vilnius, gegužės 13 d. (Elta) - Šiandien Lietuvos mokytojai pradėjo ilgalaikį streiką. Gegužės 13-osios ryto negalutiniais duomenimis, streikuoti nusprendė 138 mokyklų pedagogai. Jie reikalauja padidinti atlyginimus iki 10 minimalaus gyvenimo lygiu, už atostogas išmokamus pinigų nustatyti pagal paskutinio mėnesio vidurkį, sumokėti už balandžio 29-ąją vykusių išėjimo į streiką dienų. Tuomet pamokos mokyklose nevyko; mokiniai buvo paleisti namo, o mokytojai sėdėjo savo darbo vietose.

Kaip jau pranešėme, ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius susitikime su streikuojančių atstovais pranešė, kad pinigai už atostogas bus nustatomi, atlyginimai bus pakelti 30%, už streiko dieną sumokėta nebus. Tačiau mokytojų, kurių atlyginimas šiuo metu yra 45% mažesnis už šalies vidurkį, tai nepatenkino.

Lietuvoje lankysis Rusijos gynybos ministras

Gegužės 16-18 dienomis Lietuvoje su oficialiu vizitu lankysis Rusijos gynybos ministras Pavel Gračev. Jis susitiks su Lietuvos prezidentu, ministru pirmininku, Seimo Nacionalinio saugumo komiteto pirmininku, krašto apsaugos ministru. Tai pranešė krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius.

Vizito metu bus aptariami Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos klausimai, prieš tai karinių objektų perdavimo tvarka. Kitas kariuomenės išvedimo problemas aptarė abiejų šalių darbo grupės.

Audrius Butkevičius informavo, kad į susitikimą su Rusijos gynybos ministru jis yra pakviestas ir Latvijos bei Estijos gynybos ministrus. Ministras pranešė, kad, likus pusketvirtio mėnesio iki kariuomenės išvedimo pabaigos, Lietuvoje dar yra 11,800 Rusijos kariškių. Tai - minimalus skaičius, kuris reikalingas tam, kad Rusijos kariuomenė galėtų demontuoti savo įrangą ir ją išsivežti, pasakė ministras.

Opozicija siūlo kitą projektą EEB paskoloms

Seimo opozicijos - Tėvynės Santaros frakcijų koalicija parengė Lietuvos ir Europos Ekonominės Bendrijos memorandumą ir paskolų sutarties alternatyvą projektą Seimui balsuoti. Su juo spaudos konferencijoje žurnalistus supažindino opozicijos atstovė spaudai Rada Rastauskienė. Projekte sakoma, jog pagal šią paskolą gaunamos lėšos neturi būti naudojamos biudžeto išlaidoms, atlyginimams, pensijoms ar pašalpoms mokėti. Nurodoma, jog lėšos turi būti skiriamos viešai, konkursų tvarka.

Atstovė spaudai taip pat pranešė apie įvykusį Visuomeninės konstitucijos saugos komisijos posėdį. Jame nutarta turėti „Judąją knygą“ ir joje įrašyti Lietuvos Konstitucijos pažeidimus.

Seimo narys Petras Giniotas, komentodamas dabar Seime

svarstomą Seimo statuto projektą, pažymėjo, kad, jei rengiant, opozicija nedalyvavo. Jo nuomone, taip kaip dabar surašytas, Seimo statutas labai išplėstų Seimo pirmininko valdžią.

Žurnalistinio tyrimo išvada: lito gamybos sutartis įvairiai pažeista

Laikraštis „Lietuvos rytas“, išspausdinęs seriją straipsnių apie skandalinę litų gamybos istoriją, šiandien pateikia dar vieną faktą: kompanija US Banknote Corporation nusprendė išspausdinti 5 milijonais litų banknotų daugiau, nei buvo užsakyta kontrakte. Bendra nominalinė jų vertė - 2 milijonai 250 milijonų. Pasak žurnalistės Bronės Vainauskienės, kompanija aiškina, jog papildomai atspausdinti litai yra „geros valios gestas“, kuriuo kompanija norėjusi kompensuoti pavėlavimą, spausdinant litus.

Straipsnyje rašoma: „Paprastai už vėlavimą yra mokamos baudos ir nereikalingas joks kitas geros valios ženklas“. Kaip rodo dokumentai, niekas iš Lietuvos nepareikšė protesto, kad svetimos valstybės įmonė emė vadovauti mūsų pinigų gamybai savo iniciatyva, imdamasi atspausdinti daugiau litų, negu numatyta kontrakte.“

„Po pusantros metų tyrinėjimų įsitikinome“, rašoma straipsnyje, „kad Lietuvos vyriausybės ir Banko 1990 metų litų gamybos sutartis su US Banknote Corporation pažeista beveik visais aspektais: litų kokybė ne tokia, kokia numatyta sutartyje, jie pagaminti daug vėliau ir ne tiek, kiek numatyta sutartyje.“

Septyni valdančiosios partijos priekariai opozicijai

„Mes savo kryželį nešėme lyg ir santūriau, negu tai daro mūsų kolegos“, pareiškė Seimo LDDP frakcijos pirmininkas Justinas Karosas spaudos konferencijoje. Jis prisiminė tuos laikus, kai LDDP buvo opozicija parlamente. „Mes jokių ypatingų piketų neorganizavome, nesirinkome į streikus, buvome pakankamai tolerantiški“, pažymėjo jis.

Kalbėdamas apie LDDP tarybos prezidiumo pareiškimą „Dėl dešiniųjų radikalų opozicinės veiklos“, frakcijos vadas pasakė, kai tai reakcija į dalykus, kurie vyksta Lietuvoje. Šį pareiškimą LDDP vadovybė priėmė gegužės 10 d.; po dviejų dienų tekstas paskelbtas „Tiesos“ laikraštyje. Pareiškime rašoma: „Dešiniųjų radikalų veiksmų tikroji prasmė - revanšo siekimas, mėginimai bel kokių būdų susigrąžinti valdžią, nepaisant valstybės ir piliečių interesų.“

Pareiškime išvardinti septyni valdančiosios partijos priekariai opozicijai: 1. Opozicija reikalauja sau išskirti teisius ir daro propagandinius išpuolius dėl tariamų demokratijos normų pažeidimų, 2. Ji skleidžia užsienyje dezinformaciją, 3. Ji vykdo procedūrinius klaidumus Seime, 4. Ji mėgina išvengti atsakomybės už ūkio griovimą ir žmonių supriešinimą, 5. Jos

Kai prieš savaitę Bosnijos serbai apsupė užpuolė Žepa miestą, daugelis jo gyventojų išbėgo sleptis į čia pat esančius miškus. Pirmadienį, Jungtinių Tautų daliniams išsiterėjus paliaubas ir atvykus ju užtikrinti, kai kurie žmonės išėjo iš sleptuvų miške. Tame puolime šimtai žmonių buvo sužeisti ar žuvo.

Svarstoma, ar JAV siųs karius į Makedoniją

Washington, DC, gegužės 11 d. (NYT) - JAV prezidentas Bill Clinton antradienį pasakė, jog svarsto, ar siųsti JAV karius į Makedoniją, kad jie padėtų ten jau esantiems JT taikos palaikytojams užtikrinti, kad karas Bosnijoje ir Hercegovinoje nesipildytų. „Tai vienas iš daugelio dalykų, kuriuos mes svarstome“, pasakė prezidentas. „Mes turime du tikslus. Pirmia, kaip apriboti konfliktą, kad jis nesipildytų. Antra, ar mes galime ką nors padaryti, kad jis pasibaigtų ir kad sustabdytume etninį švarinimą.“

Atsakomybė priklauso visiems

Prez. Bill Clinton pasakė, kad už etninį švarinimą Bosnijoje iš dalies yra atsakinga visa pasaulio tautų bendrija ir dėl to turi pasiimti dalį atsakomybės šį konfliktą sustabdyti. Karas jau reiškiasi buvusios Jugoslavijos Bosnijos ir Kroatijos respublikose, bet tuo tarpu dar neįtraukė Makedonijos. Bet problema yra ta, kad JAV niekuomet nesidėjo galinti ar turinti šiuo atveju reikštis savarankiškai. „Mes to negalime daryti teisiskai“, kalbėjo prezidentas reporteriams, „ir mes to netu-

nariai apsimeta kovotojais už socialines garantijas ir reikalauja vykdyti nerealias socialines programas, 6. Jie kusto kai kurių socialinių grupių nepasitenkinimą, rengia streikus, šmeižia teisėtą valdžią, 7. Jie mėgina paveikti valstybinės valdžios institucijas, ypač savi-valdybes, kad nebūtų vykdomi vyriausybės sprendimai.

Neverta gelbėti beviltiškų imonių

Prezidento vyriausias patarėjas Raimundas Rajeckas susitiko su Pasaulio Banko Baltijos valstybių regiono vadovu Lars Jeurling. Pokalbyje buvo svarstoma Lietuvos ekonomikos, jos stabilizavimo problemos, aptarti pasirengimo įvesti litą reikalai, daro propagandinius išpuolius dėl tariamų demokratijos normų pažeidimų, 2. Ji skleidžia užsienyje dezinformaciją, 3. Ji vykdo procedūrinius klaidumus Seime, 4. Ji mėgina išvengti atsakomybės už ūkio griovimą ir žmonių supriešinimą, 5. Jos

rėtume daryti ir principiniai“. Jis toliau kalbėjo: „Ši problema vis tiksliai yra Europos kieme. Mes turime savo nuomones. Mes jas išreiškiame. Mes stengiamės iš europiečių išgauti pritarimą dėl abiejų klausimų (ir Bosnijos ir Makedonijos), sakė prezidentas.

Nebūtina siųsti karių į Makedoniją

Prez. Clintonas buvo susitikęs su grupe JAV senatorių, grįžusių iš tų kraštų, ir jie ragino jį atsisipirti pasiūlymams siųsti JAV kariuomenės žemes pajėgas. Toje kelionėje dalyvavęs Georgia valstijos senatorius Sam Nunn sakė, kad JAV turėtų prižiūrėti, kad Serbijos prezidentas Slobodan Milosevič vykdytų savo pažadą neberemti Bosnijos serbų sukilėlių ginklais bei kitais reikmenimis. Jis sakė, kad JAV turėtų pastatyti prižiūrėtojus Serbijos-Bosnijos pasienyje, kurie tikrintų, ar abu kraštus jungiančiais keliais nejuda pagalba sukilėliams.

Senatoriai, kurie kelionės metu susitiko ir su Makedonijos vadais, pasakė, kad tuo metu Makedonijos vadai neprasė JAV karinės pagalbos, bet senatoriai

ne, nereikėtų susižavėti valstybinio sektoriaus finansavimu, gelbėti beviltiškas imones, o daugiau rūpintis jau privati-žuotų imonių kreditavimu.

Trumpai

• Gegužės 12-osios vakare į Klaipėdos uostą sugrįžo ir buvo iškilmingai sutikta pirmąkart Lietuvos buriavimo istorijoje pasauli aplaikiusi „Lietuvos“ jachta. Metus ir keturiasdešimt dienų trukusio žygio dalyvių - kapitono Stepono Kudzevičiaus vadovaujamą aštuonių vyrų įgulą į pusiaukelėje prie jų prisijungusią Amerikos lietuvių Redą Veitaitę - pasveikino prezidentas Algirdas Brazauskas.

• Vyriausybės potvarkiu nuo gegužės 15 dienos Adolfas Gurskis atleidžiamas iš Eltos generalinio direktoriaus pareigų pagal Darbo sutarties įstatymo 27 straipsnį (šalių susitarimu). Naujas Eltos vadovas dar nepaskirtas.

pripažino, jog nuo to laiko gali būti pasikeitusi padėtis.

Senatorius Nunn sakė, jog JAV-oms nebūtina reikia įsipareigoti siųsti karių į Makedoniją, bet jis išreiškė nuomone, jog tai būtų mažiau pavojinga, negu JAV dalinių siuntimas į Bosniją. Senatorius John W. Warner (R-Va) pasakė: „Mes dabar žiūrime į konflikto apribojimo politiką“, pridėdamas, jog neremia siūlymo pradėti iš oro pulti serbus ar leidimo Bosnijos musulmonams pirkti ginklų. Tie veiksmai, anot jo, praplėstų konfliktą.

Europiečiai turi pripažinti dabartinį JAV karių įnašą

Senatorius Richar Lugar (R-In) pasakė, jog JAV karių pasiuntimas į Makedoniją nepastatytų jų į didesnį pavojų, negu jie dabar yra, skraidindami ir mesdami iš lėktuvų pagalbą Bosnijoje. „Mes norime matyti pilną partnerystę su europiečiais, bet toji pilna partnerystė reikalauja, kad jie pripažintų, jog mūsų ginkluotų pajėgų vyrai ir moterys jau dabar rizikuoja savomis gyvybėmis“, jis sakė.

Bet Baltųjų rūmų pareigūnai paskutiniuoju metu stengiasi atidėti per daug agresyvias kalbas apie veiksmus Bosnijoje. Prezidentas Clinton spaudos konferencijoje pasakė: „Man atrodo, kad mes galime dar daugiau kitų dalykų padaryti, kad įtikintume visas puses liautis kariavus, kad sustabdytume šitą „etninį švarinimą“, vaikų išprievartavimą ir baisius smurto veiksmus grynai dėl žmonių išpažintų religijos“.

Didžiausia Pabaltijo šelpėja

Suomija nutarė Pabaltijo šalims suteikti 6.4 milijonų suomiškų markių (1.2 mil. dol.) vertės pagalbą. Estija didžiausią dalį gautų lėšų panaudos Talino šildymo sistemoms atnaujinimui ir Estijos valstybinių bei vietinių savivaldybių organų kūrimui. Suomijos valdžia taip pat skirs 500,000 suomiškų markių Jungtinių Tautų Plėtotės ir Planavimo programai.

Suomija, iki šiol didžiausia Pabaltijo valstybių šelpėja, per paskutinius trejus metus Pabaltijo šalims jau yra davusi 519 milijonų markių. Tai didesnę sumą, negu visos Europos Bendrijos iki šiol paaudota suma.

JT greičiausia statys sargybinius Bosnijos - Serbijos pasieny

New Yorkas, gegužės 12 d. (NYT) - Atrodo, kad Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos nariai jau arti sutarimo dėl plano Bosnijos-Serbijos pasienyje pastatyti sargus, kurie prižiūrėtų, kad Serbija nesiųstų ginklų bei kitos pagalbos Bosnijos serbų sukilėliams - kad Serbijos prezidentas Slobodan Milosevič laikytųsi duoto pažado - kol Bosnijos serbai priims tarptautinę taikos sutartį. Šios savaitės pradžioje Serbijos pareigūnai Belgrade pasakė, kad kooperuos su tokių sargų vykdymais iš Serbijos važiuojančių sunkvežimių tikrinimais.

Manoma, kad tokiame planui JT Saugumo Taryba duos pritarimą ateinančią savaitę. Paskutinių kelių savaitėjų metu Serbijos vadui Milosevič pasisekė įtikinti Bosnijos serbų vadą Radovan Karadžić pasirašyti tarptautinę taikos sutartį, bet tokiu save pasivadinęs Bosnijos serbų parlamentas sutartį atmetė. Tuomet Serbijos ir Jugoslavijos vyriausybės pranešė, uždarę Bosnijos-Jugoslavijos sieną bet kokiam judėjimui, išskyrus maisto ir vaistų siuntoms. JT sargybos pastatymas pasienyje leistų ne tik tikrinti, ar Milosevič laikosi pažado, bet taip pat leistų tuoj pat žinoti, kai šis nuostata yra pažeidžiama.

Manoma, kad tokiame planui JT Saugumo Taryba duos pritarimą ateinančią savaitę.

Paskutinių kelių savaitėjų metu Serbijos vadui Milosevič pasisekė įtikinti Bosnijos serbų vadą Radovan Karadžić pasirašyti tarptautinę taikos sutartį, bet tokiu save pasivadinęs Bosnijos serbų parlamentas sutartį atmetė. Tuomet Serbijos ir Jugoslavijos vyriausybės pranešė, uždarę Bosnijos-Jugoslavijos sieną bet kokiam judėjimui, išskyrus maisto ir vaistų siuntoms. JT sargybos pastatymas pasienyje leistų ne tik tikrinti, ar Milosevič laikosi pažado, bet taip pat leistų tuoj pat žinoti, kai šis nuostata yra pažeidžiama.

Europiečiai nori Bosnijos serbus įtikinti

Tad šis planas yra tąsa europietiškos politikos Bosnijos karo atžvilgiu, kuris skiriasi nuo prezidento Clintono siūlomo plano (kuriam jie priešingi), leidžiant Bosnijos musulmonams ginkluotis ir pradant serbų pozicijų puolimus iš oro. Europos Bendrijos igaliojimas taikos deryboms Lord David Owen pasakė: „Vis daugiau serbų pasirenka taiką, nepaisant, kur jie bebūtų. ... Atrodo, kad į tą kryptį judama“.

Prezidento Clinton sunkumai, stengiantis palenksti sąjungininkus savon pozicijon, yra paliustruojami ir valstybės sekretoriaus Warren Christopher patirtimi, 90 minučių posėdžiaujus su JT generaliniu sekretorium Bouteros Bouteros Ghali. Sekr. Christopher po susitikimo spaudos atstovams pranešė, kad nebuvo prieita jokių sprendimų ir kad dauguma pokalbio buvo pašvęsta planams, kaip atkurti demokratiją Haiti saloje.

„Pasikalbėjimo temos plačiai siekė. Mes turbūt pašventėme tiek pat laiko Saharai, kiek Bosnijai, o daug daugiau laiko Haiti (salai)“, pasakė W. Christopher. Haiti klausimu, jis sakė,

Kodėl JAV nori keisti dėmesio centrą?

Sąjungininkų šalių ir Jungtinių Tautų diplomatai yra nepatenkinti prezidento Clintono nauju pasiūlymu, kad JAV vertiausiai apriboti Bosnijoje vykstantį konfliktą, kad nesipildytų į kitas šalis, užuot bandžius jį tiesiog sustabdyti. (Dėl to JAV siūlo savo karius siųsti į Makedoniją).

Europiečiai priešinosi JAV siūlymams pradėti iš oro pulti serbų pozicijas dėl to, kad JAV tai siūlo vietoje siuntimo savo žemes pajėgų karių į Bosniją. Europiečiai nurodo, kad Britanija, Prancūzija, Kanada, Ispanija ir daugelis kitų šalių yra davusios dalinių 9,000 karių JT taikos palaikymo pajėgoms, dabar esančioms Bosnijoje. Europiečiai yra įsitikinę, kad jei JAV Bosnijoje turėtų savo karių, jos nesiųstų nei Bosnijos musulmonų ginklavimo, nei serbų pozicijų puolimo, nes tai išstatytų į pavojų Bosnijoje jau esančius tarptautinius dalinius, ir padarytų neįmanomą pašalpos dalinimo darbą, kuris dabar išgelbsti kokius 2.3 milijonus žmonių.

JAV pasiūlymas ne į temą

Jungtinės Tautos bei europiečių tarpe vyraujanti nuomonė yra tai, kad JAV pasiūlymas siųsti savo karius į Makedoniją iš esmės nieko nepriedada prie pagrindinio tarptautinio tikslo - įtikinti Bosnijos serbus priimti tarptautinę taikos sutartį. Toks nelogiškas siūlymas jų akyse tik parodo Washingtono politikos neišmąstytą tikrovę.

Jungtinės Tautos yra pasiūliusios, jog užuot siuntus JAV dalinius į Makedoniją, JAV vadovai juos pasiųstų į Albaniją, kad iš ten galėtų prižiūrėti, kad serbų „etninis švarinimas“ nepasidėtų Serbijos pietinėje Kosovo provincijoje, kuri yra apgyventa 90% albanų, jau dabar kenčiančių įvairias represijas, ir kad ten gyvenantys patys albanai nepradėtų sukilimo prieš serbus.

Bet tuo tarpu nėra aišku, ar Albanija sutiktų su tokiu planu, ir ar Clinton administracija norėtų siųsti JAV karius į tokią vietovę, kurioje jie lengvai galėtų būti įvelti į išsiplėtusį Balkanų karą.

KALENDORIUS

Gegužės 14 d.: Šv. Motiejus apaštalas, Bonifacas, Justė, Gintaras, Milda.

Gegužės 15 d.: Šv. Izidorius ūkininkas, Sofija, Algedas, Jaunutė.

ORAS CHICAGOJE

Penktadienį saulė tekęs 5:32, leis 8:02. Temperatūra dieną 74 F (23 C), daugiausia saulėta, daugiau debesų ir pavaikare, naktį galimybė lietaus, 48 F (9 C) temperatūros.

Šeštadienį saulė teka 5:31, silčiausia temperatūra tik 62 F (16 C), dalinai saulėta.

SPORTO APŽVALGA

Futbolas Čikagoje

LYGIOSIOS PRIEŠ „UNITED SERBS“

„Liths“ komanda šiuo metu gali nors tiek pasidžiaugti, kad ši sezoną jau sužaidė trejas pirmenybių rungtynes, kai kitos tos lygos komandos pirmenybių dar visai nepradėjo. Jos vis dar bando savo jėgas, dalyvaudamos „Open Cup“ varžybose. Norint kalbėti apie mūsų komandos pasiekimus rezultatus ir taškus, gal vertėtų kiek palaukti, nes taškų dar nedaug. Praėjusį sekmadienį, gegužės 9 d., „Liths“ komanda iškovojo pirmąją vertingą tašką Lemonte, sužaidama lygiomis 2:2 prieš stiprią „United Serbs“ komandą. Rungtynių pradžia ne to nežadėjo, nes antroje minutėje teisėjas turėjo paskirti 11 metrų baudinį už nesąmoningą prasižengimą, kurį serbai vykusiai išnaudojo ir padarė 1:0 savo naudai. Prie aplygyaus ir kieto iš abiejų pusių žaidimo, rezultatas 1:0 išsilaikė ligi antro puslaikio penktos minutės, kai serbai po gaudinančių Virgio Žuromskio šūvių Dievui į langus, vietoje į jų vartus, priešuolyje su galva įsodino kamuolį į Putnos vartų kampą ir 2:0 jų naudai.

Performuotas puolimas vien gaudinančiais šūviais nepasitenkino. Tuoj po antrojo įvarčio kairiuoju kraštu prasižengęs Artūras Savukynas tiksliai perkėlė kamuolį link serbų vartų priešo kampo, iš kur Virgis Žuromskas rezultata sušvelnino 1:2.

Po įvarčio prasidėjo žaidimas, kokio seniai nematėme: puolimas, dažniausiai vedamas Artūro Savukyno,ėjo kraštais, atsiderius prie vartų bandė šaudyti. Saugai laiku grįžo gynimui. Taip vystėsi gyvas ir permainingas žaidimas su realiais pavojais prie abiejų vartų.

Rungtynių publika, kurią, atrodo, sudaro vien tik futbolo „ekspertai“, nepritrūko griežtų pamokymų ir „riebių“ išsireiškimų saviškių ir svečių žaidėjų adresu. Rungtynėms artėjant prie pabaigos, įtampa didėjo. A. Savukynui vėl pavyko prasižengti kairiuoju kraštu ir panašiai perkelti kamuolį prie serbų vartų, kur, gerą poziciją užsiėmęs, Rol. Urbonavičius įkirtė išlyginamąjį įvartį. Po keleto minučių rungtynės ir baigėsi rezultatu 2:2, o kraujo spaudimas tiek „ekspertų“, tiek ir eilinių žiūrovų galėjo grįžti į normalias vėžes.

Užtikrintu ir produktingu žaidimu ši kartą išsiskyrė Art. Savukynas ir Rol. Siniakovas, o visi kiti kovojo kaip už tėvynę. Rezervas laimėjo prieš serbus 4:2. Komandoje pradeda rodytis ir vienas iš buvusių penkių Jenigų — Mark.

NEW YORKO ŽAIDYNIŲ DALYVIŲ DĖMESIUI

Primername, kad gegužės 8 d. yra krepšinio ir tinklinio dalyvių registracijos terminas 43-sioms sporto žaidynėms, š.m. gegužės 29-31 d. New Yorke. Lauko teniso, stalo teniso ir šachmatų varžybų registracijos terminas yra gegužės 22 d. Visų varžybų registracijos atliekamos šiuo adresu: Pranas Gvildis, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309. Tel. 718-356-7871 namų; 201-804-2037 darbo; Fax: 201-804-2060. Pavėlavusieji prašomi skubiai kontaktuoti Praną Gvilį.

RUNGTYNĖS LEMONTE

Šį sekmadienį, gegužės 16 d., „Lituanica-Liths“ žais ketvirtąsias pirmenybių rungtynes prieš stiprią laikomą „Pegasus“ komandą. Rungtynės vyks Lemonte, Lietuvos centro aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Rezervas žais 1 val.

„Pegasus“ komanda yra viena iš tų, kuri dar nežaidė nė vienu pirmenybių rungtynių, bet intensyviai varžėsi „Open Cup“ varžybose, kol pralaimėjo prieš žymiai sustiprintą lenkų „Eagles“ ir iškrito iš varžybų. „Liths“ vyrai vien Lemonte jau žaidė dvejetą rungtynių, kurių vienas pralaimėjo, vienas sužaidė lygiomis. Dabar, čia žaidžiant trečiasias iš eilės, būtų visai normalu, priimtina ir net būtina laimėti. Tikėkimės, kad taip ir įvyks.

Gegužės 23 dieną, 3 val. „Liths“ komanda žais prieš lenkų „Royal Wawel“ Archer Parke, 4900 S. Kilbourn, Chicagoje.

J. J.

Golfas

1993 METŲ TARPMIESTINIAM TURNYRUI RUOŠIANTIS

Chicagos Lietuvių Golfo klubas šįmet organizuoja ir praveda 1993 metų Tarpmiestinių lietuvių golfo turnyrą.

Turnyras vyks Ypsilanti, Michigan, Darbo šventės savaitgalį — rugsėjo 4 ir 5 dienomis. Norime paraginti visus, planuojančius Tarpmiestiniame turnyre dalyvauti, nedelsiant rezervuoti kambarius „Radisson By the Lake“ viešbutyje, tel. 313-487-200. Tą savaitgalį Michigan State universitetas žais pirmąsias sezono futbolo rungtynes, dėl šios priežasties toje apylinkėje gali trūkti viešbučių kambarių. Rezervuojant kambarius, būtina paminėti, kad priklausote „Lithuanian Golf Tournament“.

Taip pat pranešame, kad registracija į pievėlių mokesčių (Green fees) šiemet reikia atlikti bent 10 dienų prieš turnyrą. Registracija atliekama paštu.

Platesnė informacija ir registracijos lapai kiekvieno miesto golfo vadovui bus pasiųsti birželio mėn. viduryje.

A. Žvinakis
Organizacinio komiteto
pirmininkas

Kauno „Žalgirio“ klubo krepšininkai Sydney aerouoste.

Nuotr. M. Atkinson

KAUNO „ŽALGIRIS“ AUSTRALIJOJ

Maždaug 4 savaites Kauno „Žalgirio“ vyrų krepšinio komanda gastroliavo Australijoje ir žaidė 11 rungtynių, iš kurių, dabar žinomų, jie laimėjo 6 ir pralaimėjo 5. Nesėkmė lydėjo juos prieš Australijos profesionalų komandas, kuriose yra po du svetimačius, daugiausiai amerikiečius aukštųjų juodosios rasės žaidėjus. Tačiau dabar mes turime ir du lietuvius, tai seneniai atvykusį Rimą Kurtinaitį, žaidžiantį „Townsville Sun“ ir Audrių Svaldenį, žaidžiantį už Hobart „Devils“ komandas. Prieš pernykščių metų Australijos profesionalų čempionus, „Melbourne Magic“ komandą, žalgiriečiai, po tikrai sunkios ir įtemptos kovos, pralaimėjo 101:110, kai prieš antrosios vietos laimėtojus „Melbourne Tigers“ pralaimėjo 117:129. Pralaimėta buvo taip pat prieš „Geelong Supercats“ 148:157 ir prieš „Hobart Devils“, kur žaidžia ir A.Svaldenis ir, per šias rungtynes daugiausiai krepšių sumėtęs, 96:99 ir „Adelaide 36“ 108:117. Kaip sakė vėliau treneris H. Giedraitis, tai žalgiriečiams buvo sunku praprasti prie čia profesionalų žaidžiamų keturių ketvirčių po 12 minučių vieną. Taip pat žaidėjai jautė nuovargį, nes nebuvo numatyta anksčiau prieš „Dandenong Rangers“ 128:106, „Mildura“ 159:108, „Bendigo“ 130:112. Pats didžiausias laimėjimas buvo pasiektas prieš „Newcastle Falcons“, kurie yra profesionalai, turintieji taip pat du geras juodaodžius žaidėjus ir pernai profesionalų pirmenybėse buvo pasirodę labai gerai. Newcastle industrinis ir antras didžiausias N.S.W. valstijos miestas, yra maždaug 160 kilometrų nuo Sydneyjaus ir ten gyvena arti 150 lietuvių, kurių dauguma,

įskaitant ir svečius su savo lietuviškom vėliavom, iš Sydneyjaus atėjo pasižiūrėti ir paremti savų tautiečių. Šios rungtynės, nuo pat pirmos minutės, buvo labai įtemptos ir kietos, abiem komandom žaidžiant tikrai gerai. Pirmąsias rungtynes prieš profesionalus laimėjo žalgiriečiai 120:115 (67:61). Daugiausiai lietuviams taškų įmetė: D. Lukminas 36, T. Stumbrys 23, A. Visockas 20, G. Einikis 17, A. Brazys 10, G. Sivickas 6, V. Jurgilas ir D. Staugaitis po 4. S. Jasikevičius O. Australų vadovai paklausti apie žalgiriečius atsiliepė gerai, ką taip pat pasakė ir kitų miestų krepšinio žinovai. Rungtynėse prieš „Townsville Sun“ žalgiriečiai susitikus su R. Kurtinaičiu, savo senu komandos kolega, kuris, kaip jis pasakoja, įsikūrė ten labai

mento jie nežinojo, kad tos rinktinės atvykti negali ir kai ALFAS pirmininkui iš sostinės Canberos telefonu buvo paskaityta atvykstančiųjų pavardės, kas sudarė turbūt tik antrąją „Žalgirio“ komandą, jis patarė kvietėjams tuoj pat atšaukti šios rinktinės viešnagę, ką jie ir padarė. Dėl to jie turėjo nemažai nuostolių, nes buvo užsakyta salė, viešbučiai ir duotas keletas užstatas. Nepasitenkinimas lietuviams buvo taip pat didelis, todėl ALFAS ir Lietuvos Krepšinio federacija parašė Australijos Olimpinei komandai ir Krepšinio federacijai atsiprašymo raštus, paaiškindami, kad jie nieko bendro su šiuo iškviectim neturėjo ir ateityje prašė visus reikalus derinti tik su šiom Australijos ir Lietuvos organizacijom. ALFAS pirmininkas, pernai būdamas Lietuvoje, plačiai šį reikalą išaiškino Lietuvos sporto vadovams, prašydamas, kad tik su jų žinia būtų daromi bet kokie sporti-

Kauno „Žalgirio“ krepšininkams po apsilankymo Australijoje namo išvykstant. Iš k. — Vytis Maleckas, „Žalgirio“ klubo direktorius Vidūnas Banelis ir juos išlydintis ALFAS pirmininkas Antanas Laukaitis.

Nuotr. M. Atkinson

gerai, nusipirko namą, turi automobilį, vaikai plaukioja ir sportuoja, lanko mokyklas, žmona su motina jau priprato prie šiltesnio klimato ten, o pats Rimas yra labai populiarus šiame, taip vadinamame, šiaurės tropinės zonos sportiniame mieste. Jis jau turėjo dvi rungtynes, sumetė daugiausiai iš visų taškų, treniruojasi sunkiai ir laisvu laiku bando užvesti savo kieme tropikinių augmenų sodą. „Žalgiris“ čia laimėjo 14 taškų skirtumu. Kurtinaitis įmetė 34 taškus.

Newcastle mieste ir vėliau Sydneyjaus aerouoste, prieš išskrendant žalgiriečiams į Šiaurę, daug ir ilgai kalbėjau su vadovais ir paskirais žaidėjais. Šiuo vizitu jie nėra labai patenkinti, kaip lygiai ir patys Australijos lietuviai. Šis jaunas vyras A. Guoga, seneniai atvykęs iš Lietuvos, pernai bandė iškviesti Lietuvos vyrų krepšinio ar Olimpinių rinktinę, kurias priimti buvo pasirengę Australijos vyriausybė ir Krepšinio Federacija, norėdami prieš Barcelonos olimpiadą gerai pasirengti. Iki paskutinio beveik mo-

nai reikalai ar iškviestimai Australijoje. O kas gi atsitiko šiais metais? Nieko oficialiai nežinant, žinios iš privačių žmonių Melbourne atėjo, kad į Australiją atskrenda Kauno „Žalgirio“ vyrai, kas vėliau ir pasitvirtino. Niekas į ALFAS nesikreipė, niekas nieko neprašė, taip, kad jie ir tylėjo ir laukė svečių. Tik reikia pastebėti, kad Sydneyjaus ir sostinės krepšinio vadovai, dar neužmiršę praėjusių metų, į šiuos gana svarbius Australijos miestus, žalgiriečių nepriėmė. Baigiantis krepšinininkų viešnagai, ALFAS iš paskirų asmenų, net sporto klubų, gavo nemažai nusiskundimų dėl esamų skundų, kuriuos jiems pareiškė svečių vadovai ir patys žaidėjai. Apie tai gal bus vėliau jų pačių pasisakyma. Tačiau, būnant Newcastle, australai manęs paklausė, kodėl šis iškviestas „Promoter“ beveik jokios propagandos neduoda nei spaudoje, nei per televiziją bei radio? Tas pats buvo ir kituose miestuose, tai kaip gali žmonės žinoti ir ateiti į rungtynes, kai beveik nieko nebuvo skelbta. Australijos bent koks iškviestas yra

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$0.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunėdami Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumarata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį nėsako. Skelbimų kainos prisitūniamos gavus prašymą.

turtingas žmogus, neskaitant jau paskirų klubų ir jie reklamas investuoja dideliais pinigais, tačiau vėliau sukaupu atsiima, ypač, kai dabar krepšinis čia yra labai populiarus. Tačiau su tokia reklama, kaip buvo duota žalgiriečiams, tai nežinau, ar iš vis galima ko nors daugiau laukti. Man tai tikrai neaišku, kodėl „Žalgirio“ vadovai, prieš vykdamį į tokią ilgą kelionę, plačiau nepasiteiravo, kad ir pas Lietuvos Krepšinio federaciją, kuri labai gerai žinojo kas buvo atsitikę pernai. Gal tai bus gera pamoka ateičiai. Tačiau kelios valandos praleistos su krepšinininkais Newcastle ir vėliau, kartu su Sydneyjaus EYZ klubo

nariais, kurie visi yra seni sporto veteranai, Sydneyjaus aerouoste, buvo tikrai labai malonios ir neįsimenamos. Nors Sydneyje žalgiriečiai oficialiai ir nebuvo, tačiau su tais keliais sydneyjškiais draugiški ryšiai užsimezgė labai stiprūs. O aš su vadovais ir pačiais sportininkais padariau įdomius pasikalbėjimus.

Ant. Laukaitis

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p.—7 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.,
penkt. ir šešt. 9 v.r.—12 v.p.p.

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGYS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundas Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kaba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60631
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

IŠ SVETUR NEREIKĖTŲ

Kaip gaila, kaip gaila, kad Lietuvoje ir dabar stinga politinės elegancijos...

Valstybės prezidentas vyksta į Angliją, o ten jau laukia Lietuvos dešimtosios opozicijos frakcijų skundas prieš jį, pasiūstas Didžiosios Britanijos parlamentui. (Iš „Eltos“ žinių 1993.04.21 „Drauge“). Kaip atrodo, jei B. Clinton važiuotų, pavyzdžiui, į Japoniją ir jį lydėtų respublikonų senatorių pasirašyti kaltinimai? Naivu. Patys nesusitvarkom, tai kiti sutvarkys? Atvažiuos iš Anglijos burtininkas ir Lietuvos prezidentą taip išbars, kad nusi-gandęs jis stengsis opoziciją įtikti? Anglijos parlamentas nėra tarptautinis teismas.

Panašiai yra elgęsis prez. A. Brazauskas Italijoje, kai prieš metus ar kiek jis peikinėjo Lietuvos vyriausybę, tada dar nebūdamas prezidentu. Taip pat prieš metus ar daugiau Rusijos mieste „gintarinė ledy“, K. Prunskienė, priekaištavo savo valstybės administracijai. O kai susitiekė su kairieji žurnalistas? Jie pirmieji šoko užsienin ir skundėsi tarptautinėms organizacijoms, kad juos skriaudžianti Lietuvos valdžia. Taigi patirties skundimų srityje Lietuva turi, pačiam A. Brazauskui į šį kelią anksti įsukus.

„Mama, Jonukas man įgnybo! mama, jis nuo stalo pyragaitį paėmė!“ Tokia analogija.

Ar prez. A. Brazauskas pažeidinėja ar nepažeidinėja Konstitucijos, svertimomis parlamentams nesvarbu. Bet jiems įdomu, kad atkeliauja tokie skundai iš demokratinių (!) valstybės. Kai italai klausėsi dar neprezidentu Brazauską, jiems taip pat gal buvo smalsu, kokia ta Lietuvos tvarka ir etika. K. Prunskienė ir žurnalistas Lietuvos vardą garsino tuo pačiu abejotinos vertės metodu. Tai ne tarptautinė diplomatija. Tai nelaimė.

Pilietinis karas Bosnijoje bilda jau kurį laiką, žmogaus kraujas ten yra bevertis, o pagalbos iš vakariečių nėra. Tai ko laukia A. Stasiškis, Katilius, S. Šaltenis, B. Gajauskas ir S. Pečiūnas iš Anglijos?

Aistringieji politikuojantieji, politikai ir nepolitikai, o pastarųjų apstu, turėtų pripažinti, kad A. Brazauskas prezidentu tapo rinkimų keliu. Galima jį peikti, galima per galvą verstis, bet jis yra ir kurį laiką bus prezidentas. Tačiau ir šalies galva turėtų suprasti, kad, be valdanciosios partijos, yra ir daugiausia susigrupavimų, kad yra partijai nepriklausančių žmonių, kurių nuomonės nesutinka su jo nuomone. Kodėl tad užsišpyrusiai ir demonstratyviai svarbioms pareigoms (ir aukštomis algoms) skiriami tik savieji? Kodėl iš TV genama opozicija, o tautai svarbiomis dienomis ignoruojami įvykiai, juos pakeičiant gimtadienių

minėjimais? Kodėl blusinėjamasi Rinkimų komisijoje ir vien buvusieji SSSR simpatikai siunčiami deryboms į Maskvą? Jei šitai, kaip skelbia opozicija, yra tiesa, kraštutiniai vienašališkas prezidentas, žadėjęs atstovauti visai tautai, didelio prielankumo nesusilauks. Prileiskime, kad jis prielankumo neieško. Bet kaip tada su krašto gerove? Besiginėja dirbti nemoka.

Žiūrime iš pašalies, todėl mums yra lengva postringauti. Bet ir skaudu. Lietuva iki šiandien dar guli ant šono, lyg nuo bėgių nušokęs traukinys, ir niekas net negalvoja ją atgal ant ratų pastatyti. Kaltinimai, erzeliai, komisijų ir pareigūnų kaltinimai... Tiek barta paskutinioji Aukščiausioji taryba, tiek niekintas V. Landsbergis, o kai tie barėjai tapo tikraisiais šeiminkais, iš valstybės garvežio jokio garselio nesigirdi. Pragyvenimas pablogėjo, piliečiai skęsta apatijoje, pramonė vos vos šnio-puoja, žemės ūkyje daugėja piktžolės. Susipraskite, opozicija ir opozicija, barantieji ir barantieji, dirba ir vagiliauja, įsisąmoninkite, kad protas yra naudingas ir būtinas objektas. Kitaip žlugsite vieni ir kiti. Lietuvą žemyn nutempsite. Kam tada jūs būsite reikalingi? Kam prezidentausite, kur seimavositė? Iš TV išmės ne tik opoziciją, bet ir šiandieninę poziciją, nes ten reikės vietos arba protines, arba stipresniems, gal net — neduok, Dieve! — svertimams.

Kraštui, vos prakalusiam komunistinio niekšiskumo plutą, nėra lengva. Yra sunku su žmonėmis, kurių pusę vergavo, o antroji pusė tuos vergus gainiojo, be pasigailejimo net mirties botagais mosuodama. Kai varovai numeta botagus ir bando demokratinio žodžio valdyti, sumaištis nestebina. Be to, vergai ir jų varovai buvo auginti, auklėti ir išnaudoti tos pačios blogio sistemos. Tad ir prez. Brazauskui reikės daug kantrybės bei apskrumo, savo draugus ir nedraugus kalbinant pozityviai darbui. Žinoma, juo pozityviškesnis bus prezidentas, tuo greičiau tautoje grįš susipratimas. Pirmieji žingsniai yra sunkiausi. Kai žmonės juos pamatys, keisis ir jų požiūriai į valstybę. Tačiau nepadės jokie skundai užsienyje, nepadės ir valdancios partijos nesiskaitymas su piliečiais, dešimties kitokių minties rūbų.

Kol kas negirdime jokių planų, žadančių taisyti krašto būklę. Ką daro Seimo nariai, kad jie neįneša jokių pasiūlymų svarstyti? Geriau būtų, jei vieni neraišėtų užsienin skundų, kiti nesiknaisiotų Rinkimų komisijos darbuose, bet ieškotų kelių, kaip naikinti nusikalčius ir aprūpinti gyventojus.

Vytautas Volertas

Šių metų Maironio lituanistinės mokyklos projekto tema buvo Lietuvos nepriklausomybės 75 metų sukaktis. Čia matome mokines prie savo kūrybos. Nuotr. A. R.

KAIP SOVIETAJ LIETUVOS LIAUDĮ „VADAVO“?

Bolševikų melas ir apgaulė

IGNAS MEDZIUKAS

Kai 1944 m. vasarą bolševikų vokiečių frontas buvo Lietuvos žemėje, liepos 5 d. paskelbtame LTSR Aukščiausios Tarybos prezidiumo, Liaudies komisarų tarybos ir LKP CK atsiskaityme i Lietuvos gyventojus raginama teikti pagalbą Raudonajai armijai. Toliau rašoma: „Per trejus metus vokiečiai ir jų bendrininkai nuodiję lietuvių tautos dvasią ir samonę niekingais melais apie tariamus „bolševikų žiaurumus“. Dabar jie ypač smarkiau, skleidami paskalas, esą Tarybų valdžia persekiojanti visus, kurie pasiliko vokiečių okupuotoje teritorijoje, esą bolševikai išgabensią šimtus tūkstančių lietuvių į Rusijos gilumą ir panašias nesąmones. (...) Netikėkite tais hitlerininkų gandai ir šmeižtais“.

Iš tikrųjų tie gandai tuojau pasitvirtino.

Kai didelė Lietuvos dalis jau buvo užimta sovietų armijos, i Lietuvą atvyko NKVD vidaus kariuomenės 4-ji šaulių divizija. Divizijos vadas buvo gen. mjr. Pavel Vetrovas, pavaldus išgarsėjusiam savo žiaurumais maršalui L. Berijai. Divizija buvo atsiųsta likviduoti banditų grupes, išgauti fašistinių elementų ir išvalyti fronto užemęj nuo likusių vokiečių armijos dalinių. P. Vetrovas tuojau pradėjo savo veiklą. Per du mėn. jo daliniai likvidavo 34 gaujas. Susirėmimų metu užmušta 70, sužeista 23 ir sulaukyti 685 banditai. Be to, sulaukta šnipų 90, tėvynės išdavikų 81, Raudonosios armijos 741 dezertyras ir vengusių stoti i armiją — 2833. Iš viso padaryta nekenksmingais 22.600 liaudies priešų. Gen. P. Vetrovo pasakymu, jo karininkai ir kareiviai parodė didelį „didvyriškumą ir atsidavimą Lenino — Stalino partijai“.

1944 m. Vetrovo divizijos jėgomis prieš miškinius buvo su-ruožta 630 žygių, likviduojant 188 grupes. Nušauta buvo 2,000 ir sulaukta 4,000 „miškininių“. Tačiau gen. Vetrovo daliniai neįstengė įvykdyti jiems skirtų uždavinių. Jaunimo šaukimas į Raudonąją armiją, kai karas su vokiečiais dar tebeėjo, ūkininkų prievartavimas stoti i kolchozus, nepagrįstos represijos, nesilaikant pagrindinių žmo-

gaus teisių, iššaukė pasipriešinimą. Iš pradžių tas pasipriešinimas buvo vietinio pobūdžio, neorganizuotas, vėliau virto masine kovą prieš engėjus. 1944 m. gruodžio mėn. L. Berija i Lietuvą atsiuntė VRLK darbuotojų grupę.

1944 m. gale a. šiek tiek vėliau i Lietuvą atvyko Vidaus reikalų komisaro pavaduotojas Sergejus Kruglovas, kuris Panevėžyje sukvietė apskričių ir miestų VRLK viršininkus ir pavaduotojus, ir pranešė, kad J. Stalinas ir Berija yra nepatenkinti kovos rezultatais Lietuvoje. Tuose pasitarimuose dalyvavęs papulkininkis Gregorius Burlitskis, vėliau pabėgęs i Sovietų Sąjungos, liudijęs JAV Kongreso komitetui, sakė, kad Kruglovas pareikalavęs prieš „miškinius“ efektyviai vartoti kariuomenę, košiant miškus ir kaimus, konfiskuoti ižiamųjų banditų ir jų rėmėjų namus bei kitą turta.

1945 m. pabaigoje i Lietuvą buvo atsiųsti iš Baltarusijos 7 VRLK šaulių divizijos daliniai. Tada prasidėjo Lietuvoje gyventojų trėmimai. Lietuvių išeivijos mokslininkai (dr. A. Damušis, J. Pajaujis) teigia, kad trėmimai prasidėjo jau nuo 1944 m. rugpjūčio mėnesio. Tada 37,000 žmonių buvo ištremti ar nužudyti.

Apie tuomet vykusius trėmimus sužinoję ir iš J. Paleckio, kuris rašė: „Kasdien kreipiasi išskendintųjų giminės ir pažįstami su prašymais — išaiskinti priežastis, peržiūrėti bylas, padėti. Pilnas blonknotas pavardžių, adresų, duomenų apie žmones. Stengiuosi išsilynti, padėti kiek įmanoma“.

Dabar vis daugiau sužinoma, kad kovojusi su pogrindžiu, vidaus reikalų kariuomenė degino sodybas, net ištisus kaimus, elgėsi kaip barbarai nukariautoje šalyje.

Nepaprastu žiaurumu kovoje su pogrindžiu pasižymėjo VKP CK Lietuvos biuro pirmininkas Michailas Suslovas, kuris 1944 m. gruodžio 27 d. taip kalbėjo: „I buožinį ir buržuazinį terorą ir bauginimus mes turime atsakyti rūsčiai ir negailestingai. Greitas, ryžtingas ir negailestingas susidorojimas su žu-

dikais, banditais ir liaudies išdavikais ir jos priešais apsaugos šimtus tūkstančių Lietuvos darbo žmonių gyvybių ir sudarys sąlygas greičiau atkurti gyvenimui normalias gyvenimo sąlygas“.

M. Suslovas prisimenamas savo garsiu pasakymu: „Bus Lietuva, bet nebus lietuvių“.

Respublikos vidaus reikalų komisaras J. Bertasiūnas 1945 m. pradžioje paskelbė gyventojams išėjimą, kad piliečiai, kurie teikia paramą banditams maisto produktais, nakvyne, duoda drabužių, vykdo pavėdimus, bus laikomi banditų sebrais ir baudžiami visų tarybinių įstatymų griežtumu. Iš tikrųjų atėję „miškiniai“ šių dalykų kaimo gyventojų neprašydavo, bet patys pasimdavo. Toks neapgalvotas tarybinių darbuotojų išakymas daugelį ūkininkų atvėrė išvežamų i Šiaurę ir Rytus traukinių vagonų duris.

Kovodama prieš ginkluotą pogrindį, tarybinė valdžia 1945 m. du kartus skelbė amnestiją tiems, kurie išeis iš miško ir legalizuosis. Skaičiuojama, kad iki 1946 m. balandžio mėn. legalizavosi apie 40,000 vyrų. Jie turėjo atiduoti ginklus ir registruotis saugumo įstaigose. Tačiau nebuvo jokių garantijų, kad jie nebus areštuoti ir ištremti.

Sugrįžusius versdavo talkininkauti saugumui. Todėl kai kurie, to nepakeldami, vėl išejo i mišką. Jie buvo įsitikinę, kad tokia padėtis negali ilgai tęstis — vylėsi greit atgauti nepriklausomybę. Deja, teko ilgai laukti.

Dar reikia pažymėti, kad 1944 m. liepos 9 d. Vilniuje buvo išeigti vadinami „Liaudies gynėjai“, žmonių kalboje vadinami sribais. Jų pareiga ginti liaudies iškovojimus nuo priešų elementų, hitlerininkų agentų ir diversantų.

Būreliai buvo sukurti kiekviename valsčiuje. 1945 m. jie prilyginti kaimo milicijos eiliniams personalui. 1945-1946 m. kovose su banditais žuvo 900 liaudies gynėjų.

Sovietinis Lietuvos išvadavimas mūsų tautai brangiai kainavo: beveik trečdalis jos gyventojų buvo ištremti, sėdėjo kalėjimuose bei lageriuose ar buvo nužudyti. Bet Kęstučio

LIETUVOS I KDP TRŪKSTA DEMOKRATIJO

„Atgimimo“ laikraštįje Vilniuje (1993.04.27 d. numeryje) Audrius Bačiulis aprašo Lietuvos Krikščionių demokratų partijos konferenciją. Joje dalyvavo ir du nariai iš išeivijos. Jų pareiškimai ir konferencijos reakcija gali būti įdomi ir „Draugo“ skaitytojams, pagal „Atgimimo“ straipsnį:

„Balandžio 24-25 d. Vilniuje, Universiteto didžiojoje aulioje, vyko Lietuvos Krikščionių demokratų partijos III konferencija. Joje dalyvavo apie 250 delegatų, atstovaujančių septyniems su puse tūkstančio partijos narių.“

Konferencijoje išrinkta Taryba ir Valdyba, kontrolės komisija, apsvartytos ir patvirtintos partijos statuto pataisos, išklaustos grupių ataskaitos.

Karšta ir nelabai konstruktivi diskusija kilo dėl to: reikia ar nereikia statutan įrašyti teisę jaunimui ir moterims kurti atskiras sekcijas. Dalis atstovų, ypač — vyresnio amžiaus, tvirtino, kad tai — partijos skaldymas, o atskira jau-

Girnias žodžiais, „Be partizanų kovų būtų ginčytinas klausimas, ar lietuviai brangino savo suverenumą, po jų — atsakymas pernelyg aiškus“. Apie 30,000 laisvės kovotojų savo gyvybe tai paliudijo.

Lietuvos tarptautinio teatro festivalio LIFE įstaigoje Vilniuje (iš kairės) Žilvė Plytūtė ir Dalia Pestienkaitė laukia atvykstančių i festivalį svečių. Nuotr. Donato Tijūnelio

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

147

Universitete yra gražių studentų. Jos vaikšto su knygomis, kai kurios turi poras, kai kurios vienos, kalba smagiai juokdamosios ir žiūri tiesiai i akis, rūkančios labai džiaugiasi, gavusios amerikietiška cigarete, bet nė viena nepasilieka ilgiau galvoje. Kai noriu apie jas pagalvoti, širdį apima tingumas, ligi šiol išsaugojęs nuo moters. Aš bijau, kad gali pasakyti ne, o jeigu pasakytų taip, reikės savo žodžio laikytis. Tenai buvo kas kita. Tenai atėjo, kaip vėjas per pušų viršūnes, ir buvo nuostabiai gera, ir nereikėjo nieko žadėti, ir nė jokio žodžio duoti. Nebuvo nė kada.

Ir aš vėl galvoju apie kaimynę ir apie Hilją. Bet kodėl apie Hilją? Noriu parašyti jai laiską, bet kai paimu popierių, vėl nebegaliu. Nerandu tokių žodžių, kurie išreikštų tikrą širdies nusiteikimą, ir bijau užsi-angazuoti. Tada vėl imu knygą ir dirbu, ir, rodosi, kad padarau daugiau, negu seniau.

Po savaitės gavau tą pačią dieną du laiskus. Vieną iš kaimynės, o kitą visiškai iš nepažįstamo asmens. Praplešiau pirmąjį ir plėsdamas pastebėjau, kad rankos truputėlį virpa. Vadino mane vardu ir pasakojo, kad vyras grįžęs ir kad juodu vėl taip pat, kaip seniau. Tik ji kartais krūptelėjanti, kad neužsikreštų. Nors ir tikinti, kad jis visiškai sveikas, bet dar palauksianti porą savaičių ir pati važiuosianti pasitikrinti. „O tu vėl išvažiuai, nei sudiev nepasakės. Gal ir gerai. Vyras būtų nei šį nei tą radęs. Gal jis ir galvoja ką, bet nieko nesako. Argi tik jam vienam tevalia sukvailioti. Jeigu kada išeitų iš kalbos, sakyk, kad apatinius atsiuntė Mikas. Aš nebesugalvoju, ką sakyti ir pasakiau, kad tavo siuntinim buvę įdėta. Bet iš kur jie

pas tave atsirado? Aš galvoju, galvoju ir negaliu suprasti. Ne. Aš netikiu, kad tu nebūtum turėjęs moters. Tokie lagaminuose moteriškų apatinių nesinešiojo. Tu vežei kokiai nors kitai ir numetei man. Bet vėl imu galvoti, kad man juos ir atvežei. Bet kodėl iš karto nedavei. Tu negali įsivaizduoti, kaip pasijutau, kai pajutau ant kūno šilko švelnumą. Akimirksnį užsimiršau, kad puse metų visiškai be marškinų buvau išgyvenusi... Bet nušukėjau i pakraščius. Atvažiuok. Vėl yra siuntinėlis. Paėmėm. Sveria dvidešimt vieną svarą. Galėtumėt atsiųsti, bet baisu, kad neįspėstų. Kas Tau yra atvažiuoti. Šeštadienį atvažiuosi, o pirmadienį vėl galeisi grįžti.

Kitas laiškas buvo parašytas vokiškai smulkia lygia gotiška rašyba. Gotiškas rankraštis man visada dvilksė salčių, ir valandėlė negalėjau prisiversti skaityti.

„Mielas Pone, — rašė.

Atleisk, kad kreipiuosi taip, familiariai, bet išdrįstu, nes, atrodo, spėjau per kelis akimirksnius pamatyti Tamstos skaidrią dvasią. Tamstos šauksmas ir dabar tebeskamba man ausyse, šauksmas, i kurį niekada niekas nebeatšakys. Aš nemoku tos valandos nuotaikos nusakyti. Toji nuotaika prasidėjo, kai Tamsta sėdėjai vagonė, alkūnė ant palangės pasirėmęs, bet kai šaukė tą svetimą ir man sunkiai ištariamą vardą, ji pasiekė pačią viršūnę. Aš nemoku jos išreikšti, bet buvo panašu, lyg žmogus sukutys išganyno arba, krisdamas bedugnėn, mėgintų užsikabinti už trapios palinkusios pušies šakelės. Aš daug laiko esu praleidusi kalnuose ir kai tik prisimenu tą šauksmą, pasijuntu stovinti ant paties žemyn garmančio tarpeklio krašto arba ant pačios mėlynant ežeran neriančios uolos briaunos. Žiūri žemyn, šurp darosi ir nori už ko nors užsikibti. Už ko nors. Nors ir už klibančio uolos gabalo, kuris gali kiekvieną akimirksnį virsti i nugarmėti žemyn. Bet jeigu jis ir virstų, nepaleistum iš rankų: tik dar stipriau pasikabintum ir nugarmėtum kartu.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

LB Clevelando apylinkės metiniame susirinkime š.m. balandžio 25 d. Iš k. — protokola skaitęs Mečys Aukštuolis, susirinkimui pirmininkavusi žurn. Aurelija Balasaitienė ir Pranas Joga.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

CLEVELAND, OH

LB APYLINKĖS METINIS SUSIRINKIMAS

LB Clevelando apylinkės metinis susirinkimas įvyko bal. 25 d. Susirinkimui pirmininkavo Aurelija Balasaitienė, sekretoriavo Pranas Joga. Apylinkės pirmininkas Romas Apanavičius trumpai aptarė apylinkės valdybos atliktus darbus: turėta 4 posėdžiai, Lietuvių Dienos, Toronto „Sutartinės“ koncertas ir surengtas Vasario 16-tos minėjimas. Iždininkas Mečys Aukštuolis pateikė finansinę apyskaitą, kuriai Kontrolės komisijos vardu pritarė Stepas Butrimas. LB Ohio apygardos pirmininkas Pranas Joga pranešė apie apygardų pirmininkų suvažiavimą Čikagoje.

I apylinkės valdybą dvejim metams perrinkti: Rimvydas Čepulis, Ada Stungienė, Birutė Vedeigienė. Naujais kandidatais buvo pasiūlyti ir susirinkimo patvirtinti: Ignas Beržinskas ir Viktoras Šilėnas.

Susirinkime dalyvavo 35 asmenys.

LIETUVOS LAIVAS CLEVELANDO UOSTE

Gegužės 7 d. Clevelando uoste lankėsi Lietuvos laivas „Kapitonas Stulpinas“. Jis atgabeno krūvių pieno iš Hamiltono. Kelias valandas pabuvęs uoste, išplaukė.

LIETUVIŲ DAILININKŲ KŪRINIŲ PARODA

Aurora, Ohio Community teatro meno galerijoje atidaryta Clevelando dailininkų Nijolės Palubinskienės ir Jan Leanza kūrinii paroda. Paroda tęsis iki gegužės 22 dienos.

KARNAVALAS

Gegužės 28-31 dieną Clevelande vyks Lietuvių namų karnavalas. Visi kviečiami atsilankyti.

M. LENKAUSKIENĖS KALBA POBŪVYJE IR RADIO LAIDOJE

Gegužės 6 d. Clevelando Lietuvių Pensininkų klubo pobūvyje kalbėjo PLB vicepirmininkė švietimo reikalams Milda Lenkauskienė. Kalbos tema — „Mūsų motinos“.

Jos kalba buvo pakartota „Tėvynės garsų“ radijo gegužės 9 d. laidoje.

ŽINIOS IR KOMENTARAI IŠ LIETUVOS

Transpak savininko Romo Pukščio rūpestiu kas savaitę Clevelandiečiai girdės per „Tėvynės garsus“ žinias ir komentarus iš Lietuvos, kuriuos paruošė žurnalistas Rimvydas Valatka iš Vilniaus.

PERRINKTA BALFO SKYRIAUS VALDYBA

Balandžio 21 d. Clevelando Lietuvių namuose įvyko metinis Balf'o Clevelando skyriaus narių susirinkimas. Po pranešimų apie sėkmingus darbus valdyba sutiko pasiūlyti pareigose dar vienus metus. Valdybą sudaro: Vincas Apanius, Genovaitė Aukštuolienė, Dana Čipkienė, Balys Steponis, Irena Johansonienė, Henrikas Johansonas, Kazė Vaičieliūnienė. Spaudos informacijai į valdybą pakviesta žurn. Aurelija Balasaitienė.

T.G.

TĖVŲ DĖMESIUI

Šv. Jurgio parapijos nariai, kurių vaikai ateinančiais mokslo metais mokysis pradžios ir vidurinėse mokyklose, yra pršomi suteikti žinias klebonijai. Tėvai, kuriems rūpi gauti mokslapinių pašalpą, prašomi apie tai paminėti kartu su teikiama žiniomis.

SVEIKINAM SAKRAMENTUS PRIĖMUSIUS JAUNUOLIUŠ

Dar du Šv. Jurgio parapijos jaunuoliai balandžio mėnesį priėmė Sakramentus. Pirmąją Komuniją priėmė Vytas Antanas Vaitkus, Lino ir Živilės Vaitkų sūnus. Audrius Antanas Jucaitis, Antano ir Aurelijos Jucaičių sūnus, priėmė Sutvirtinimo sakramentą. Sveikiname šiuos jaunuolius, einančius krikščionybės keliu.

50 METŲ VEDYBŲ SUKAKTĮ ŠVENČIANTIEMS

Šv. Jurgio parapičiai, kurie susituokė 1943 metais ir norėtų dalyvauti Clevelando vyskupijos Aukštinių vedybų šventėje, yra prašomi skubiai registruotis klebonijoje. Ši vyskupijos šventė su vyskupu Ant. Pilla bus š.m. liepos mėnesį Šv. Jono katedroje. Šventėje galės dalyvauti poros tik su kvietimais.

VEIKIA BIRUTĖS FONTANAS

Clevelando Lietuvių Kultūrinių Darželių viršutinėje aikštėje esantis Birutės fontanas šį pavasarį jau veikia. Šiuo metu Rockefellerio parko šlaituose žydi gausybė puošnių gėlių.

G. Juškėnas

DIEVO MOTINOS PARAPIJOJE

Katalikų labdaros vajas

Vajus tęsiasi. Malonu pastebėti, kad parapičiai labai gražiai atsiliepia ir grąžina savo vokus. Jei dar neturėjote progos, prašom užpildyti vokelį ir

LB FLORIDOS APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS (2)

Apygardos valdybos darbai. Vyto Maciūno žodis.

JURGIS JANUŠAITIS

Š.m. gegužės 1 d. LB Floridos apygardos suvažiavime dalyvavo iškilūs LB valdybų pranešimus, gyvas diskusijas, savo rūpestius išsakė ir Apygardos valdyba.

Pirmininkė Janina Gerdvilienė apžvelgė pastarųjų dvejų metų veiklą. Darbelių būta nemažai. Apylinkėse organizuota balsavimai, Lietuvoje vykdančios referendūmą dėl prezidento institucijos, dėl rusų kariuomenės išvedimo, renkanti Lietuvos Seimą ir prezidentą. Įvairiose apylinkėse šiuose balsavimuose dalyvavo nemažai žmonių.

Liūdnokai prisiminė Miami, Aukstinio kranto veiklą, kur buvę įvairių sunkumų. Miami, nusiautus audrai, buvo sugriauti dviejų lietuvių šeimų namai, vienas iš jų — LB apylinkės pirmininko. Čia daug rūpestių šeimoje, tad visuomeninė veikla

įvesti kartu su sekmadienio rinkliava. Kaip jau anksčiau minėjome, vyskupija reikalauja, kad turėtume kiekvieno parapičio atsakymą — taigi, jeigu ir negalit šiemet aukoti, malonėkite tai pažymėti ir grąžinti mums savo vokelį.

Pagerbė motiną ir močiutę

Thomas Brazaitis, savo motinos Reginos Brazaitienės pagerbimo proga ir močiutės a.a. Stasės Greičienės atminimui Dievo Motinos parapijai įteikė 250 dol. auką. Gražus būdas pagerbti šeimos artimuosius ir paremti parapiją.

Padėkite uždegti naujus stogus

Orui pagerėjus, darbai prie naujų stogų vėl prasidėjo ir netrukus bus baigti. Iki šiol parapija šiam reikalui surinko 29,477.65 dol., o stogai kainuos 76,900.00 dol. Parapija dėkoja už aukas ir prašo visus, pagal išgales, įsijungti į taip reikalingą paramą.

Svarbus seminaras

Seminaras Medicare klausimais šeštadienį, gegužės 15 d., 1-3 v. p.p. vyks Jakubauskų įstaigoje, 936 East 185 St., Clevelande. Jean Harkins aptars įvairias Medicare draudimo problemas, mokėjimus ir kt. Po bendro pranešimo — individualūs pokalbiai ir kavutė.

Praneškite apie renginius

Visos organizacijos, norinčios talpinti pranešimus apie gegužines ir kitus vasaros renginius parapijos žiniaraštyje, prašomos iš anksto pranešti parapijos raštinei. Netrukus bus ruošiamas žiniaraštis liepos mėnesiui. Nesivėluokite.

Prieš atostogas apsirūpinkit knygomis

Prieš atostogas apsirūpinkite naujomis knygomis, vaikų literatūra, lipinukais. Ruošdamiesi atostogoms — užsukite į Dievo Motinos parapijos knygyną.

apmirė. Apygardos valdyba per apylinkes vykdė nukentėjusiems padėti vajų. Buvo surinkta 2,760 dol., pasiūsta LB Miami apylinkė, kuri šią sumą padalino nukentėjusių šeimoms.

Buvo rašomi laišškai ir siunčiamos telegramos kongreso nariams, prašant buvusius okupantus išvesti savo kariuomenę, o Lietuvai būtų teikiama ekonominė pagalba. Surostas solistės koncertas. Pirmininkė atstovavo apygardai JAV LB KV apygardų pirmininkų suvažiavimuose ir atliko veiklos pranešimus. Ragino ir vykdė lietuviškosios spaudos rėmimą, rinko „Pasaulio lietuvių“, „Bridges“ prenumeratas. Dalyvavo PLB seime Čikagoje. Palaikė ryšius su apylinkių valdybomis. Ir daug kitų darbų slėgė apygardos valdybos pečius. Dėkojo St. Peterburgo LB apylinkėi už visokeriopą pagalbą ir bendradarbiavimą.

Išdo stovį aptarė iždininkė Loretą Kynienę. Apygardos kasoje likutis tik 436 dol. Kiek pajamų susidaro iš solidarumo mokesčio ir iš ruošto sol. Birutės Vizigridienės koncerto, kuri savo honorarą paaukojo Bendruomenėi. O išlaidų yra. Reikėtų LB darbus stipriau paremti, sumokant solidarumo mokesčių, ar asmeniškomis aukomis.

Kontrolės komisijos aktą perskaitė pirmininkė Rimgailė Zotovienė. Atlikta dvejų metų veiklos revizija. Išdvas tvarkomas gerai. Turimi visi pateisinamieji dokumentai. Pareikšta padėka iždininkei L. Kynienei.

Po apygardos valdybos pranešimų vyko gyvos diskusijos, ypač keltas klausimas, kodėl net keturios apylinkės neatsiuntė suvažiavimui pirmininkų ar atstovų. Pirmininkė į paklausimus išsamiai atsakė. FL apygardai priklauso arti 900 narių, tačiau kiek iš viso Floridos telkiniuose gyvena lietuvių — nežinoma. Veikla menkėjanti dėl žmonių amžiaus ir mirčių. Stipriai pasisakyta už LB rūpinimąsi apjungti visus tėvyninai, kviečiant remti LB darbus, nes ji užima plačius darbo barus kultūrinėje, švietimo, visuomeninės veiklos srityse, neaplenkiant ir politinės srities.

Oficialiai suvažiavimo daliai pasibaigus, paskaitai pakviestas JAV LB KV pirmininkas Vytas Maciūnas. Kalbėtojas gerai pasirodęs, konkretus, įžvalgas, gerai pažįstas Lietuvos nuotakas. Viešėdamas Lietuvoje, jis dalyvavo Birštono konferencijoje, kur Lietuvos vyriausybės nariai, visuomenininkai ir kultūrininkai, drauge su LB atstovais, aptarė lietuvių išsivijimą, o taip pat ir LB santykius su Lietuva. Padėkojė pirmininkei už pakvietimą dalyvauti šiame suvažiavime, išsamiai aptarė LB uždavinius.

Jis teigė, kad išsiviją stiprėja. LB uždaviniai lieka tie patys, tik dar prisideda santykiai su Lietuva ir parama jai. LB turi jungti visą išsiviją. Perduoti jaunajai kartai tautinį tęstinumą. Pasikeitimai Lietuvoje kelia naujus reikalavimus, kas

išryškėjo ir Birštono bei kitose konferencijose. Būdamas Lietuvoje, stebėjo rinkimus į Seimą. Lankė įvairiose vietose balsavimo būstines. Valdžia jam davė automobilį ir vairuotoją, tad keliaiavimas buvęs geras. Būstinėse buvęs priimtas šiltai, nepastebėjęs jokių balsavimuose pažeidimų. Teko dalyvauti Vėlinėse, kapinėse, iškilus Vytuto Landsbergio kalbą, kuri panašėjo į dvasininko, o ne į valstybininko kalbą. Jis kvietė visus vienybėn, atliadumui, bendram darbui Lietuvos gerovei, nepamirštant ir tų, kurie žuvo už laisvę. Iškilus sunkumai, steigiant laisvą TV-26 stotį, kur būtų aktyviai dalyvavusios JAV ir Kanados LB. Buvo jau sutarta. Tačiau vėliau valdžia atmetė šį projektą, o laisvos stoties buvimas Lietuvoje ypač reikalingas, norint ugdyti laisvą informaciją ir demokratiją. Dėl to dar kovojama. Kalbėtojas kėlė mintį — ar išsiviją bus gyvoji tautos dalis, ar liks tik stebėtoja su savo kultūrinėmis apraiškomis — Šokių, Dainų švenėmis, seimais, suvažiavimais, renginiais, kurie tarnaus tik išsivijai. LB turi likti ir tautinio sąmoningumo ugdymo institucija, svarbi lietuvių tautos dalis, glaudžiai dirbanti su Lietuva jos atstatymo darbe.

JAV LB KV visų rūpestį ir dėmesį skiria ir ateities Lietuvai. Turi „Draugo“ dienraštįje Ekonominės Tarybos skiltį, kurioje teikiamos žinios apie investicijas Lietuvoje. Birželio mėn. Detroito šaukiamą konferenciją, kurioje bus išsamiai aptarti LB ateities uždaviniai ir bendras darbas su Lietuva. Suvažiavimui pranešė, kad vietoje St. Lozoraic'o ambasadoriumi Washington, DC, paskirtas Vytutas Čekanauskas, Los Angeles garbės konsulas. O Užsienio reikalų ministerio patarėjų — dr. Kazio Bobelio sūnus Jonas Bobelis. Čia kilo garsus juokas ir šurmuly, kas parodė suvažiavimo dalyvių nuotakas. Vytas Maciūnas pareiškė, kad ir šiais metais Birštone vyks konferencija. Joje dalyvaus JAV LB KV atstovai.

Savo išsamų žodį baigė vilnietimi, kad LB išsivijioje neliks tik jvykių stebėtoja, bet plačių darbų vykdytoja, gyvoji lietuvių tautos dalis, ugdomi sąmoningai ateinančias kartas.

Po paskaitos buvo atsakyta į keletą klausimų. Krašto valdyba bendradarbiaus su PLB, leidžiant Lietuvos kancijų istoriją. I diplomatus pakeitimus KV nesikiš, nes tai Lietuvos vyriausybės reikalas. JAV LB interesams atstovaus PLB būstinė Vilniuje, atskiros įstaigos neturi ir nesteigs. I klausimą — kokias kvalifikacijas turi Jonas Bobelis užimti ministerio patarėjo pareigas, atsakyta, kad apie jo kvalifikacijas pirmininkas nedaug ką žina.

Klausimams išsiaiškus, pirmoji suvažiavimo dalis buvo baigta. Pertraukos metu dalyviai ir svečiai buvo pavaišinti gerai paruoštais valgiais. Ta proga nemaža dalis apžiūrėjo mažoje salėje įstatytą labai vertingą Bronės ir Juozo Taorų parodą, liudijantią Lietuvos laisvės kovos kelią ir išsiviją našią veiklą, už ką pirmininkė Janina Gerdvilienė pakartotinai dėkojo Bronei ir Juozui Taorams.

Po pietų — Simpoziumas.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
[VEDIMAI] — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

10%—20%—30% pigiau mokėsi už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

Atliekame visus lauko ir vidaus namų remonto darbus. Skambinti Artūriui nuo 8 v.r. iki 10 v.r., tel. (312) 471-6064.

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: Gediminas: tel. 312-925-4331

ESTATE SALE
Union Pier, MI — Alexis Urbe Estate, 10010 Community Hall Rd. Lithuanian artwork, stained glass window, paintings, sculptures, round red shower, garden tractor, large work bench, etc. 9 AM—6PM Fri, May 14 and Sat, May 15.

Gero būdo, daili, 23 m. lietuvaltė, nori susipažinti su tautiečiu Amerikoje. Rašykite adresu: **Erikal M., Baltupio #45-24, Vilnius — 2057; Lithuania.**

Vidutinio amžiaus lietuvis, prityrusi ligonių slaugyme ir namų ruošoje, ieško darbo.

Tel. 708-257-2781

Vilniaus Universiteto Dainų ir Šokių ansamblis

Atlieka: Kepurinę, Brolio sode, Du raitu jojo, Leliūnų Kadriis, Parovėja, Rolenderis, Pjesė skrabalams, Untytė, I šventę, Kadriis ir polka, Jaunimo šokis.

Meno vadovas ir dirigentas — Vidas Aleksandravičius. Choro vadovas ir dirigentas — Vytautas Abaris. Kanklių grupės vadovė — Daiva Čičinskienė. Orkestro vadovas — Kastytis Mikiška.

Kasetė — stereo, 1989. Kasetės kaina 10 dol., Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol.; Canada — 4 dol.

Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

RE/MAX GREAT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

Condo for Sale Oak Lawn
2 bedr.; 1-3/4 bath; in-unit utility; heated garage.
Call 1-708-425-1138

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus, įkainavimas veltui.

HELP WANTED

Reikalingos moterys — namų ir raštinių valytojos. Alga ne mažesnė, kaip \$300 iki \$380 į savaitę. Reikia gyventi Wheaton, IL. Kambarys parūpinamas.
Kreiptis tel.: 1-708-393-3999.

LAMCC CO.

Washington, D.C.
Ieško darbininko, mokančio prižiūrėti ir pataisyti namo vidaus bei išorės įrengimus; turi nebijoti taipti kopėčias. Pradžiai \$5 į val. Kreiptis, tel. 202-244-2373

PAŠAUKĖ MANE...

Ši knyga — tai dabartinio **Po pietus Jono Pauliaus biografinė**, kurią parašė Jo artimas jaunystės draugas, su kuriuo jis bendradarbiavo nuo 1940 iki 1978 metų. Knyga yra išversta į daugelį kalbų. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą išvertė kun. R. Jakutis. Knyga turi daug iliustracijų, 352 psl. Spaudė „Vilnius“ spaustuve Vilniuje 1990 m. Knygos kaina 4.00 dol. III. gyventojams Tax 35 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 2.00 dol., Canada — 3.00 dol.

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

UNIONTOURS
Kelionės į Baltiją
LIETUVA '93

Specialūs patarnavimai:

- pigesni lėktuvo bilietai
- susirinkimai, suvažiavimai
- viešbučiai Vilniuje ir kituose miestuose

Aplankykite tėvynę!

- Individualios ir biznio kelionės
- įvairios grupinės kelionės

Patricia Laufer — patarnauja susisiekiame kelias
Eric Landsberg — patarnauja susisiekiame oru

1-800-451-9511
Isteigta 1931
UNIONTOURS
79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel: 212-683-9500 Fax: 212-683-9511

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

FINNAIR

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS
Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija
„Zaibas“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickory Hill, Illinois 60467
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonai: 77-78-97 ir 77-83-82

Zaibas

KNYGA APIE BARBORĄ RADVILAITĘ

EDMUNDAS JAKAITIS

(Pabaiga)

Paskleisti gandai vaizdavo Barborą kaip amoralią moterį. Buvo net pasakojama, kad Bar-bora buvo nesantuokinė Žygi-manto Senojo dukterė, o Žygi-mantas Augustas buvo jos bro-lis. Visuomenė baisesi, kad valstybė neišvengtų tokių pat liki-mas, kaip senovės Troja, kuri buvo sugriauta dėl moters kal-tės. Radvilaitė virto ne tik begėdiška ištverkė, bet ir apo-kalipsinė pabaisa. Nepasiten-kinimas karaliaus vedybomis privedė prie krašto bruzdėjimo, ir, kai kieno nuomone, Lenkijai grėsė pilietinis karas. Tačiau karalius laikėsi savo nusistatymo ir nutarė atsivežti žmoną į Lenkiją, tuo parodydamas savo prisirišimą prie Barboros ir ryžtą įvesti ją į karališkąjį Vavelij.

Karališkos poros atvykimas į Krokuva buvo sutiktas bažny-čių varpams skambant, vėlia-voms plevesuojant. Barbora pra-leido pirmą naktį kaip pripa-žinta, teisėta karaliaus žmona. Po atvykimo karalienė buvo su-negalavusi, bet liga greit praėjo. Artimiausi mėnesiai irgi praėjo džiaugsmingai. Karalius apgau-bė žmoną prabanga ir dovanom-bis. Rengė jos garbei puotus ir festivalius. Bet piktai liežuviai nenutilo. Ejo gandai, kad kara-lius leido pasakiškas sumas ma-lonumams. Daugybė faktų liu-dija, kad Barbora ji mylėjo ir sielojosi jo sveikata. Bajorija ir toliau priešinosi vedyboms.

Pagaliau – karališkoji karūna

1549 metais Barborą ištiko ligos priepuolis. Žygmantas pats slaugė ją visą naktį. Už metų buvo susitarta dėl Bar-boros karūnavimo. Kai viskas buvo suderinta ir paruošta, ka-rūnavimo datą reikėjo, dėl Bar-boros sveikatos pablogėjimo, nukelti. Vis dėlto 1550 metų gruodžio 7 dieną, sekmadienį, Krokuva virto istorinio akto scena. Į prieš katedros didįjį altorių pastatytą sostą pirmą kartą atsisėdė Barbora, kupina karališkos didybės. Po pamaldų arkivyskupas iškilmingai užde-jo jai ant galvos karalienės ka-rūną. Metų metais niekinta ir šmeižta, susilaukė dienos, jeidama į istoriją, ne tik kaip mylima žmona, bet kaip Lenki-jos karalienė.

Po karūnacijos Barbora sun-kiai susirgo. Ją prižiūrėję daktarai 1550 metų gruodžio mėnesį numatė karalienės mir-siant. Tikras ligos šaltinis buvo gimdymo organuose. Kamavę skausmai sukėlė mirties nuo-jautą. Sunki Barboros fizinė būklė didino depresiją. 1551 metų vasaryje ji paprašė vyro, kad jos palaiką būtų palaidoti Lietuvos Vilniuje.

Buvo griebtasi užkeikimų ir užkalbėjimų. Sveikatos pagerė-jimas pasirodė po voties trūki-mo. Ligonės sveikatai pasitai-sius, karaliaus motina Bona suprato, kad tolimesnis Bar-

boros užsipildinėjimas nebeteri prasmės ir nutarė susitaikyti su marčia. Sūnui reikalaujant, buvo priversta viešai pripažinti Barborą kaip jo teisėtą žmoną. Viltis, kad sveikata pasitaisys, pasirodė apgaulinga. Liga nu-niokojo gražią, jauną ir dar ne-seniai patrauklią moterį. Ji jautė mirties alsavimą.

Žinant, kad liga išimėte į jos moteriškus organus, davė pa-grindą piktomis kalboms. Buvo komentuojama, tai vadinama „prancūziška“ liga. Tik Žygmantas, nuolat budėdamas prie jos lovos, stengėsi sumažinti jos kančias. Ji jam buvo vis dar pati gražiausia. Visiems buvo aišku, kad Bar-bora merdi, bet jis dar vylėsi, kad ji pasveiks.

1551 gegužės 8 dieną Barbo-ra, jausdama artėjančią mirtį, paprašė, kad Mišios būtų anksčiau atliktos. Atlikusi išpažintį, priėmė komunią ir pa-skutinį patėpimą. Po to liepė visiems pasišalinti ir liko vie-nudu su Žygmantu. Gavusi jo pažadą būti palaidota Vilniuje, merdėjo rami ir nepraradusi są-monės. Visa tai karalius matė ir jautė, laikydamas jos ranką. Laikrodžio mušė 14-tą valandą. Mirusios valią karalius išpildė. Visų nuostabai, ji buvo palaidota Vilniaus katedros po-žemiuose. Ji buvo sugrąžinta iš kur buvo išėjusi, į gimtinę, į gražią Lietuvos žemę.

Barboros praeitis iš laiko perspektyvos

Po Barboros mirties pradėta komentuoti jos mirties priežas-tis. Buvo trys versijos. Daugelis buvo tos nuomonės, kad ji buvo Bonos (uošvienės) nuuodyta. Kiti manė, kad ją sifilis pria-baigė. Rimčiausia priežastis buvo, kad ji sirgo moteriška liga, kuri sukėlė infekciją, davusi pradžią vėžiui.

Nuomonių skirtumas nepa-neigia vienas kito, tad ir ga-lutinio sprendimo nėra.

Karalienės mirtis nepakeitė bajorijos neprielankaus nusis-tatymo. Bet buvo ir geresnių atsiliepimų, kurie buvo Žygi-manto Augusto inspiruoti. Buvęs gaudų kūrėjas, politinis rašytojas St. Ozechovskis savo raštuose pradėjo šviesiau vaiz-duoti Barboros praeitį. O XVI ir XVII amžiaus sandūroje Bar-boros asmens požiūris pradėtas teigiamai vertinti. Baroko laikais išaugusi karta menkai beprisiminė Barborai keltus kaltinimus. Neužmirštą liko jos grožis ir jos meilė Žygi-mantui. Istorikai nebesarė apie jos laisvus papročius. Pradėta ją net šlovinti. XVII amžiuje at-sirado apie Radvilaitę ir liau-dies padavimų. Dailininkai pra-dėjo įamžinti jos grožį portre-tuose. Buvo kalbų, kad Aušros vartų Dievo Motina galėjo būti stilizuota Barboros portretu. Pagaliau ir sukurtose dramose ji buvo vaizduojama kaip my-linti karalių ir jo mylima. Romantizmas inėse naujų ele-

JAV ambasadorius D. Johnson, lankydamasis Čikagoje, susitinka su „Grandinėles“ šokėjais ir šokėjomis. II eil. iš k. – ambasadorių lydybės Nationalities Service direktorius Algis Rukšėnas, Aleksandra Sagienė, Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ, ambasadorius Darryl Johnson ir jo žmona Kathleen Johnson, apsupti „Grandinėles“ jaunimo.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

LAIŠKAI

PATYS NEGALI – KITIEMS NELEIDŽIA

Lietuvos politikai, nepaisant, ar jie tebėra buvusios vasa-zinancios ir visagalios partijos nariais, ar ne, gavę val-sybės vairą ir rankas, nors ir šneka apie perėjimą į pusiau so-cialistinę, pusiau kapitalistinę santvarką Lietuvoje, dar negali pašalinti iš galvos marksistinės mąstysenos, kuri trukdo įsą-moninti, kaip būtų galima tokią – pusiau socialistinę, pusiau kapitalistinę santvarką įgyven-dinti su tuščia kišene. Tokio už-davinio – kaip galima be pinigų krašto ekonomiją ant kojų pa-statyti, ir Saliamonas neiš-spręstų. Tačiau kas galėjo, tai išievojį senjorai, kad ir ne su stambiomis sutaupomis, nors maža dalele žlugstančią ekon-o-minę padėti pristabdyti. Jiems buvo pastatytos neperžengia-mos barikados, kad į Lietuvos reikalus nesikištų. Tos bari-kados ir iki šiai dienai te-biergios.

Valstybės vairą laikantys po-litikieriai, nepaisydami nau-jakurių – žemdirbių katastro-fiškos padėties, juos dar gas-dina, jog, išleidus į Lietuvą užsieniuose gyvenančius sen-jorus (pensininkus), pastarieji viską išpurskys, o vietiniai taip ir liks elgetomis. Skundžiamasi, juk naujieji ūkininkai negali pradėti žemę dirbti, neturėdami nei traukiamos jėgos, nei padar-gų. Jie ir neturės, kol nebus su-darytos sąlygos žemei dirbti priemonėmis išgyti: lengvomis išsimokėjimo sąlygomis viską nusipirkti, kas tik ūkininkui reikalinga. Rašoma, kad 40-50%

mentų. Tais laikais vaikams ir jaunimui buvo skiepijamas ža-vėjimasis gražuole Barbora ir užuojauta jai, nužudytai klas-tingos Bonos.

Galų gale žymus lenkų isto-rikas išsireiškė taip: „Pagaliau leis-kime tai nelaimingai moteriai, mirusiai beveik prieš 400 metų, išsėsti ramybėje“.

Kai 1931 metais Vilniaus katedros požemiuose rastas karstas su Barboros palaikais, įvykis plačiai nuskambėjo spaudoje. 1936 metais pasirodė filmas „Barbora Radvilaitė“ buvo rodomas ne tik Lenkijoje, bet Prancūzijoje ir JAV. Žy-miausia tų laikų kino žvaigždė žavėjo žiūrovus, keldama simpa-tiją gražiai ir nelaimingai karalienei, kurią išdavikiškai nuuodijo Bona.

Barboros legenda įkvėpė ir dailininkams tapybos motyvų. Kad ir kaip būtų Barbora įvertinta, reikia pripažinti, jog tiesiogiai ar netiesiogiai, ji vis dėlto suvaidino svarbų istorinį vaidmenį.

žemės liko nearta ir nesėta, tai tragedija, nes ji gali išsivystyti panašiai kaip 1932 m. Ukrainoje, šiomis dienomis tebevykstan-čiai Somalijoje ir kitur, kur mili-jonai žmonių badu mirė ir mirš-ta. Tai velniškas valdžioje esančių marksistų užsispyri-mas. Jeigu žemė bus dirbama ne pagal marksistinę komandą, geriau tegul dirvonuoja...

Kasperas Radvila,
Surfside, FL

DĖL STRAIPSNIO NEGABUS MOKINYS?

Š.m. gegužės 1 d. „Draugas“ išspausdino D.B. vedamąjį. Jis yra įdomus tuo, kad pasako pasaulio neteisybes ir skriaudas daugelyje valstybių.

Mano komentaras toks: kaip praeityje, taip ir dabartyje, mažosios valstybės daro klaidą, dėdamos per dideles viltis ir pasitikėjimą didžiosioms val-syboms. Teisingai D.B. žodžiai, kad genocido aukos gyvena kraštuose, kurie neturi „vertės“ pasaulio akyse.

Tikiuosi, kad čia turėta min-tyje ir Lietuva, kurioje per 50 komunistinio valdymo metų vyko ir lietuvių genocidas.

Grįžtant į istoriją, yra verta pažymėti, kad baigiantis II pasauliniam karui, Amerikos generolo Pattono tankų daliniai norėjo ir galėjo išvaduoti Balti-jos valstybes. Šį jo žygi sustabdė politikai. Tas įvykis todėl, kad Lietuva neturėjo pakankamai Kuveito dydžio alyvos versmų savo žemėje.

Būti nepriklausomai valsty-bei po II pasaulinio karo neužteko tik Jaltos ir Postdamo nutarimų, reikėjo turėti ir neiš-semiamus gamtos turtus, ku-riuos Vakarų valstybės galėtų laikyti savo gyvybiniais inte-resais.

Vytautas Šeštokas,
Los Angeles, CA

„LIETUVOS AIDAS“ MUMS NESVETIMAS

„Draugo“ š.m. gegužės mėn. 7 d. numerįje išspausdintas Henriko Kudreikio straipsnis „Keletas žvilgsnių į dabartinę Lietuvos spaudą“. Paminėjęs porą žurnalų, kelis savaitraš-čius, mėnraštį, daugiausia žvilgsnį skiria dienraščiui „Lie-tuvos aidas“. Neaišku, ar straipsnio autorius nuolat skaito „Lietuvos aidą“, ar tik retkarčiais pavarto. Jei nuolat skaitytų, būtų matęs, kiek kar-tų „Lietuvos aidas“ spausdino pasikalbėjimus ir nuotraukas su PLB pirmininku Bronium Nai-niu, ambasadorium Stasiu Lozo-raiščiu, Valdu Adamkum, prof. dr. Jonu Račkausku, prof. dr. Algirdu Avižieniu, Aidu Palu-binsku, Ramu Dirvoniu (1993. 04.23 numerįje), ir daug kitų išievojį visuomenininkų, kultū-rininkų, veikėjų. Ne kartą buvo plačiai aprašyti išievojį poetai

DRAUGAS, penktadienis, 1993 m. gegužės mėn. 14 d.

5

DRAUGO RĖMĖJAI

Pratęsdami prenumeratą arba kitomis progomis auko-jo „Draugui“:

120 dol. Juozas Ardyas, Fair-view, Pa.

100 dol. Jadvyga Mulokas, Santa Monica, Cal., Regina Smolinskienė, Chicago, IL.

60 dol. Joseph Janulaitis, Toronto, Kanada.

50 dol. D. ir J. Kapaciūnas, Riverside, IL, Joseph J. Rakstis, Seminole, FL, Joseph Saurusai-tis, Baltimore, MD.

40 dol. J. Staskevičius, Toron-to, Kanada.

35 dol. Joseph J. Plikaitis, Ar-lington Hts., IL.

30 dol. J. Asminas, Livonia, MI, Elena Dryza, Chicago, IL, Lionė Baltrušaitienė, Chicago, IL, Aloyzas Eiva, Chicago, IL, Joseph Kucinskas, Dowagiac, MI, A. Marciuska, Las Vegas, Nevada.

25 dol. Amerikos Lietuvių Romos katalikų moterų sąjunga.

20 dol. Violeta Aviža, Lake Forest, IL, Linda Bendoraitis, Hollywood, FL, Jonas Bujaus-kas, Milford, MI, A. ir P. Dapkus, Hinsdale, IL, Al Čepu-lis, Philadelphia, PA, Felicija Gresys, Chicago, IL, Joseph N. Glebus, Cleveland, OH, Edward Jackson, Lansing, MI, Valė Jančauskienė, Chicago, IL, Vi-da Jančauskienė, Willowbrook, IL, Jonas Juska, Chicago, IL,

Jonas Jurkūnas, Beverly Shores, IN, Liudas Kulnys, Sud-bury, Kanada, Marija Kušlikie-nė, Grand Rapids, MI, kun. John A. Kuzinskas, Chicago, IL, Julius Karsas, Oak Lawn, IL, E. Kaminskas, Chicago, IL, D. Mackiala, Gulfport, FL, Felix Mataitis, Crystal Lake, IL, Jack Mikalcius, Lake Zurich, IL, St. Matulevičius, St. Petersburg Beach, FL, Barbora Morkūnas, Oak Lawn, IL, Leopoldas Plū-ra, Hamilton, Kanada, Pr. V. Povilaitis, Evergreen Park, IL, M. Pranevičius, Chicago, IL, Balys Raugas, Delran, NJ, Regina Raubertaitė, Atco, NJ, Aldona Rukaitis, Oak Lawn, IL, Ignas Ruginis, Cicero, IL, Vytas Raudys, Chicago, IL, dr. Leonas Šulas, Chicago, IL, Elena Spu-kas, Glen Ellyn, IL, Ona Skar-dis, Cleveland, OH.

15 dol. Alfonsas Baliūnas, Euclid, OH.

10 dol. Ignas ir Dangira Budrys, Nijolė Gražulienė, Ane-lė Grigelis, S. Jurkūnas, S.B. Sakalas, Stasė Prekerienė, V. Matusas, Stasys Kezutis, Don-na Kaunaitė, S. Naujokaitis.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Kiekviena mūsų geradarių auka „Draugui“ yra reika-linga ir tikrai įvertinama, todėl reiškiamo padėką vi-siems, savo auka prisidėju-siems prie mūsų dienraščio išlaikymo.

Už aukas visiems tariame nuoširdų aciu.

Maironio lit. mokyklos mokiniai puošia marškinėlius lietuviškais motyvais. Nuotr. A. R.

A.†A. LEONUI BARAUSKUI

mirus, jo žmoną BIRUTĘ, dukrą REGINĄ, sūnų ROMUALDĄ su šeima ir kitus gimines nuoširdžiai užjungiame ir kartu liūdime.

Melrose Parko LB apylinkė

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausia kaina. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: 1-708-422-3000. Darbo val.: pirmadi., antradi., trečiadienį. 9 v.r. – 5 v.p.p., šeštadienį. 9 v.r. – 1 v.p.p.

VIENINTELIS TIESIOGINIS SKRYDIS

**Į RYGĄ
\$380***

**NEREIKIA PERSĖSTI Į KITĄ LĖKTUVĄ
ŽEMOS BILJETŲ KAINOS**

Pradedant birželio 2 d.

išvykstate kiekvieną trečiadienį ir šeštadienį iš New Yorko.

AMERICAN TRANS AIR
Tel. 1-800-382-5892

* Kaina į vieną pusę. Bilietus kelionei ten ir atgal įsigyti iki birželio 16 d. ir, mažiausiai, 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja savaitės dienomis. \$16 JAV multo, imigracijos, išvykimo mokesčio į kainą neįskaitytas. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams ir \$1.45 AFIS.

Kelivis pasirūpina transportu į kitas Baltijos šalis.

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

x Indrė Tījūnėlienė yra nepaprastos energijos ir pasi-
aukojimo moteris, daug kur
uoliai dirbanti lietuvių ir lab-
darys darbus. Ji taip pat yra
nepamainoma mūsų dienraščio
„Draugo“ bendradarbė, dažnai
rašanti korespondencijas ar
įžvalgius, aktualius straipsnius.
Š.m. gegužės 22 d., tarp 12 ir 2
val. po pietų, Čikagos miesto
centre, Pritzker Parke, prie Sta-
te ir Van Buren gatvių (skersai
nuo naujosios miesto biblio-
tekos), Indrė Tījūnėlienė, kartu
su kitomis pasižymėjusiomis
Čikagos moterimis, bus pa-
gerbta specialia programa. Tai
gera proga lietuviams pasi-
džiaugti ir pasididžiuoti savo
kilme, iškeliant kitataučių
dėmesį savus reikalus. Kviečiame
kuo gausiau dalyvauti – juk bus
šeštadienis – o atvykti į Čikagos
vidurmiestį, pasipuošus trispalvė-
liomis, Lietuvos olimpinės krepšinio
komandos marškinėliais ar ki-
tais ženklais. Parodykite, kad
esame lietuviai.

x Rolling Meadows gimnazijos studentų valdyba (Student
Council) per mokytoją Donna
Naujokas atsuntė „Saulutę“,
Lietuvos našlaičių būreliui, 100
dol. auką. Donna Naujokas
aktyviai rėmė Lietuvos
nepriklausomybės atstatymą,
suorganizuodama ta tema
diskusijas Arlington Heights
bibliotekoje, o dabar pozityviais
veiksmais padeda Lietuvos
žmonėms.

x Solistė Dalia Kučienė dainuos
koncerte, ruošiamame
Harold Washington knygyno
(400 S. State St.) auditorijoje,
antradienį, gegužės 25 d., 5:30
val. po pietų. Programa pa-
vadinta „Klasikinės herojės,
savijudybė ir muzika“. D.
Kučienė dalyvaus pirmoje
programos dalyje – „The Rape of
Lucretia in Literature and
Music“, atlikdama kantatą
„Dell' offesa a vendicare“.

**x Dvidešimt pirmasis „Pa-
vasario žiedų“** – abiturientų
balius bus gegužės 16 d. 5 v.
p.p. Lemonto lietuvių centre.
Vietas rezervuoti pas Gražina
Latožienę, tel.: 708-598-8126.
(sk)

**x Kviečiame visus daly-
vauti PAVASARIO BALIU-
JE**, kurį ruošia PLC. Balius bus
šešt. gegužės 22 d. Bus vaka-
rienė ir šokiai, kuriems gros
„Žiburys“. Rezervacijoms skam-
binti: (708) 257-8787 arba (708)
257-7114.
(sk)

x Tik Baltia Express prista-
to siuntinius tada, kada pažada.
Laivo talpintuvus (konteineris)
– gegužės 17 d., siuntiniai
Lietuvoje – birželio pirmoje pu-
sėje. Atvežkite arba siųskite
UPS adresu 3782 W. 79 St.,
Chicago, IL 60652, arba skam-
binkite nemokamu tel. 1-800-
SPARNAI, 1-800-772-7624.
(sk)

**x Akcijų, bonų bei kitų ver-
tybių pirkime ir pardavime**
jums nuosirdžiai patars ir pa-
tarnaus, duodami komiso nuo-
laidą, Albinas Kurkulis, tel.
312-621-6954 arba jo sūnūs ir
partneriai: Andrius Kurkulis,
tel. 312-621-8999 ir Paulius
Kurkulis, tel. 312-621-8886 dir-
bą su Oppenheimer & Co, Inc.
Chicagoje. Iš kitur skambinkite
veltui: tel. 1-800-621-2103.
(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Klela
Denglame ir talsome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

**x Moksleiviai, nepamirš-
kite** rašyti rašinėlius „Mano
ateitininkiška kelionė į idealą“. Dar
ne per vėlu laimėti mokslei-
vių ateitininkų stovyklos
mokesčio atleidimą, o kuopai,
kurios didžiausia dalis narių
dalyvaus konkurse, bus įteikta
speciali premija.

**x Nekaltai Pradėtosios
Marijos seserų rėmėjų** me-
tinis narių susirinkimas bus
birželio 6 d. Švč. Mergelės Ma-
rijos Gimimo parapijos salėje po
8 val. šv. Mišių parapijos baž-
nyčioje. Šv. Mišios bus auko-
jamos už gyvus ir mirusius
narius. Nariai ir svečiai
prašomi šv. Mišiose ir susi-
rinkime dalyvauti.

Montessori mokyklų parodoje „mo-
deliuoja Vida Rudienė.

x „Drauge“ jau galima
gauti Danutės Brazytės Bin-
dokių knygą „Lietuvių
papročiai ir tradicijos išsivijimo
(Lithuanian Customs and Tra-
ditions)“. Tai tos knygos antrą
laidą (pirmoji, seniai išsibagusi,
išleista 1989 m.). Ją išleido
Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.
Kaina 15 dol. Užsakant pa-
tu, persiuntimo išlaidoms reikia
pridėti 2.50 dol. JAV, ir Kanadą
– 3 dol., o į kitus kraštus – 3.50
dol. Illinois gyventojai dar
pirmoka 1.31 valstijos mo-
kesčių.

x Gražvydas Seilius 16 m.
iš Kauno 3009, Partizanų
38-62, labai norėtų susirašinėti
su tokio amžiaus JAV jaunuoi-
liais. Gražvydas mokosi anglų
kalbos; galima rašyti angliškai.
(sk)

**x Veneceulios lietuvių
draugijos** Chicagoje gegužinė
įvyks gegužės 23 d. Šaulių
namuose, 2417 W. 43 St. Pra-
džia 12 val. Gros Ramanausko
orkestras, bus skaus lietu-
viško maisto; turtinga loterija.
Valdyba kviečia visus.
(sk)

x Video juostas iš Lietuvos
perrašome į amerikietiška sis-
temą ir atvirkščiai. Kaina \$20;
juostelė \$3, persiuntimas \$2.
Kreipkitės nuo antrd. iki šešt.:
Lion Frame 3125 W. 71 St.,
Chicago, IL 60629, tel. 312-
778-6322. Sav. L. Narbutis.
(sk)

x Vairavimo teisės (IL Dri-
ver's License) – \$100 pas Ed
Šumaną. Tel. 1-708-246-8241.
(sk)

x TRANSPAK siūnia tal-
pintuvus (konteinerius) į Lietu-
vą kas savaitę. Siunčiame
visų rūšių stogus. Pinigai per-
vedami doleriais. TRANSPAK,
2638 W. 69 St., Chicago, IL
60629, tel. 312-436-7772.
(sk)

Lituanistikos Tyrimų ir studijų centre susitiko (iš kairės): Kazys Šablevičius, kuris tvarko lietu-
viškų plokštelių archyvą, dr. Antanas Razma, prof. Jonas Račkauskas ir Česlovas Grincevičius.

LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ LOBYNAS

„Lietuviškų plokštelių lei-
dimas Amerikoje prasidėjo su
Miku Petrausku, ir ši kūry-
binga 78 rpm era baigėsi su An-
tanu Vanagaiciu“. Taip sako
Kazys Šablevičius, kuris
Lituanistikos Tyrimų ir Studijų
centre jau pabaigė kataloguoti
per 1,500 skirtingų plokštelių iš
1902-1940 metų laikotarpio. Jis
taip pat sukatalogavo apie 200
plokštelių, išleistų tarp 1940
metų ir dabarties, 33 rpm
greitįje.

Kazys Šablevičius yra „Cen-
tro apimtyje veikiantio, Žile-
vičiaus Kreivėno Lietuvių
Muzikologijos archyvo garsinių
rašų kuratorius. Iš profesijos –
buvęs pramonės inžinierius,
darbo standartų nustatytojas,
dabar pensijoje.

Baigęs didžiulį alfabetinį
katalogavimo darbą, jis dabar
restauruoja plokšteles – atgai-
vina garso įrašą tose senose
plokštelėse, kurios yra nusidė-
vėjusios. Jis taip pat numeruo-
ja plokšteles pagal leidėjus: Co-
lumbia, RCA Victor, His
Master's Voice, Parlophone,
Standard, Daina, Prošvaistė,
Laima Continental ir kitus.
Anot LTSC pirmininko prof.
dr. Jono Račkausko, Šablevičius
į Muzikologijos archyvą atėjo su
dideliais sugebėjimais, kilusiais
iš asmeniškio pomėgio, ir su

**x KAIRYS BALTIC EXPE-
DITING** sudaro maisto siuntus
Lietuvoje. Siuntinys No. 6 (vis-
kas kilogramais): 10 miltų, 10
cukraus, 5 ryžių, 2 makaronų,
2 lietuviško sūrio, 1 sviesto, 3
kumpio rūkyt., 3 dešros, rūkyt.,
1 pup. kava, 2 kg. apelsinų, 1
kg. bananų, 1 kg. razinų, 2 lt.
saulėgr. aliejaus, 20 vnt. kiau-
šinių, 45 kg., apie 100 SVARŲ,
TIK \$80. U.S. įskaitant prista-
tymą jūsų artimiesiems ir namus
per 10-14 dienų. Rašyti: Vytas
ar Genė Kairys, 517 Fruit-
land Rd., Stoney Creek, On-
tario, L8E 5A6. Tel.: (416)
643-3334; Fax (416) 643-8980.
(sk)

**x Šiltos žiemos, lietuviška
veikla, graži gamta, žemi
mokesčiai** – visa tai rasite St.
Petersburgo apylinkėse, Flo-
ridoje. Namai ir butai nebran-
gūs, o juos įsigyti Jums nuosir-
džiai padės patyręs namų preky-
bos agentas Vladas Maželis.
Skambinkite (813) 938-4613.
(sk)

**x Nauja Andriaus Norimo
novelių knyga „Grožio aki-
vaizdai“** baigiama rinkti ir va-
sarą bus galima įsigyti. Kaina
\$10. Pašto išlaidoms pridėti \$1.
Del mažo tiražo knyga bus
išsiuntinėta Rėmėjams, o litera-
tūros mylėtojais prašomi iš anks-
to užsisakyti autoriaus adresu:
6487 Camino del Parque, Carls-
bad, CA 92009. Knyga bus
gaunama ir „Drauge“. (sk)

ČIKAGOS LITUANISTINĖ MOKYKLA

Šeštadieniais Jaunimo cen-
tras pilnas jaunų veidų.
Mokiniai skaito, rašo diktantus,
šoka, atpasakoja skaitinus,
linksniuoja, nagrinėja garsius
poetų ir rašytojų kūrybą,
dainuoja ir t.t. Visi pilni entu-
ziazmo ir lietuviškumo dvasios.
Mokyklos direktorės ir moky-
tojų globoje mokiniai mokosi
nustatytas programas.

Rudenį sujungta mokykla
atidarė savo duris Jaunimo cen-
tro patalpose. Buvo abejonių
patalpų saugumu. Tuomet keli
tėvai nusiskundė, kad vaikams
nėra saugu būti mišrios rasės
rajonė. Pirmą mokslo metų še-
štadienį tėvų komitetas įvedė
budėjimo sistemą. Tėvai turi pa-
švesti bent vieną šeštadienį
budėti mokykloje – nuo pirmo
skambučio rytė, iki paskutinio

dideliu entuziazmu. Jau keli
metai, kaip ši, Vakarų pasauly-
je didžiausia, lituanistinė bib-
lioteka ir archyvas džiaugiasi
Šablevičiaus sistemos išnašu
muzikologijoje.

Kazys Šablevičius techniškai
pasiruošęs šiai talkai Centrai, iš-
vystydamas sistemą ir katalogą
savo asmeniškiesiems rinkiniams.
Senas plokštelių jis sugeba ne
tik išlaikyti, bet ir „pagerinti“.
Jo didysis pomėgis yra restau-
ruoti „atgavinimo“ reikalingas
Kauno radiofono 1930-1940
metų pažibų plokšteles. Jis
mielai išvardina šiuos popula-
rius Kauno estradinės muzikos
didžiūnus, kuriuos radijo ban-
gomis girdėdavo visa Lietuva.
Tai Šabaniauskas, Grauzinis,
Dolskis, Pupų Dėdė, Dvarionas
ir – nebūtinai sarašo pabaigoje
– Linksmieji Broliai, ypač
Viktoras Dineika ir Jurgis Pe-
trauskas.

Talentingo talkininko Centre
deka, šie balsai skamba neblo-
giau, gal net ir geriau, negu
prieš keliasdešimt metų.
arza

pamokų pabaigoje. Iš viso ketu-
rias su puse valandos. Tėvai
budėjo prie priekinių ir šoninių
durų ir saugojo koridorius abie-
juose aukštuose. Su šypsena
paguodavo ir nurodydavo
pasimetusiems mokiniams kelią
į klases, prižiūrėdavo tvarką
patalpose. Dabar nebėra tos
abejonės saugumu. Nebesigirdi,
kad Jaunimo centro patalpos
neatitinka saugumo reikala-
vimų.

Mokslo metams beveik užsi-
baigus, galime žvelgti atgal ir
analizuoti išeitą mokslo pro-
gramą bei programos lygį. Čika-
gos Lituanistinės mokyklos
užduotis puoselėti lietuvių
kalbos pagrindus ir plėsti
lietuvišką pasaulėžiūrą. Mo-
kyklos direktorė ir Mokytojų
taryba rėmė Švietimo tarybos
nustatytomis gairėmis ir vykdė
jų programą. Praeitą vasarą mo-
kytojai peržiūrėjo ir išsirinko
atitinkamus vadovėlius savo
klasėms. Jie sustatė pamokų
eigą, suvedė užrašus ir surado
naujesnius, gyvesnius metodus
išskiepyti mokiniams norą
mokytis.

Pirmą mokslo metų suves-
tiniai duomenys rodo, kad
mokiniai labai retai praleido
pamokas. Mokyklos pažymių
vidurkis yra keturi. Dėka tėvų,
mokytojų ir mokinių – visų
pasiryžimais ir sugebėjimais –
mokslo lygis nesilpnės.

Tėvų komitetas dar neturėjęs
savo paskutinio posėdžio, jau
planuoja ateinančius mokslo
metus. Ruošiamos mokyklos re-
gistracijos anketos ir planuo-
jama mokyklos apžiūra rugsėnio
rudenį. Mokyklos direktorė ir
mokytojai, dar nepradėję eg-
zaminuoti mokinius, jau sustato
ateinančių mokslo metų planą
ir atrenka atitinkamą medžia-
gą. Dar neužbaigę pirmieji
mokslo metai, jau pradėdam
ruošti antriesiems.

Gintaras Aukštuolis

PLB vicepirm. švietimui M. Lenkauskienė (kairėje) ir mokyt. M. Placienė Čikagos lituanistinės
mokyklos darželyje.

PIRMIEJI ŽINGSNIAI

Kovodama su vėžio liga, ener-
ginga ir sumani keturių vaikų
motina, Jūra Vasiliauskienė, iš
profesijos universiteto gamtos
mokslų profesorė, pasikvietusi
prie savo lovos ir primygtinai
kartoją savo sumanymą: „Pa-
prašykite savo moksleivių atei-
tininkų kuopos narių, kad susi-
rašintų su savo pusbroliu ir
pusesere Lietuvoje. Tėpaprastu
savo giminės, kad už jį aplan-
kytų ir paglobotų kokį nors
Lietuvos našlaitį, su juo pa-
bendrų, karts nuo karto do-
vanėlę nuneštų. Mes taip toli, o
našlaičiams reikia meilės, tai
mūsų giminės Lietuvoje sutiktų
mums tokią paslaugą atlikti.
Mes išlaidas padengtume. Tai
būtų katalikiškas meilės dar-
belis. Tokiu būdu našlaitis
turėtų, kas jį lankytų, paguos-
tų...“

Netrukus, mylimo vyro ir
vaikų globojama, Jūra amžinai
užmerkė akis, bet jos mintis liko
gyva, neveltui ištarta, ir gal jos
ranka galiausiai atvedė iki
„Saulutės“, Lietuvos našlaičių
globo būrelio, įsisteigimo.

Šiuo metu „Saulutė“ turi apie
18 narių iš Čikagos ir apylinkių.
„Saulutės“ padalinį Detroito
steigti pasiūlė Eleonora Gri-
gaitienė, o Floridėje Birutė
Kožienė. „Saulutė“ yra Pasau-
lio Lietuvių Bendruomenės
dalis, todėl aukos nurašomos
nuo mokesčių. Būrelio susi-
rinkimuose apie savo patirtį su
Lietuvos našlaičiais pasakojo
juos lankiusios Regina Kučienė
ir dr. Albina Prunskienė, ir
Rima Balčiūnienė, praeitą rudenį
išsūnijusi berniuką iš Lietu-
vos. Įsūnijimas buvo sutvar-
kytas per kokį pusmetį, kaina
nemaža, bet didesnė jos dalis
teko Amerikos įstaigoms;
tvarkiusiems dokumentus.

Iki šiol susirinkimai vyko
Lietuvių pasaulio centre,
Lemonte, po Mišių, bet penkta-
dienį, geg. 7 d., susirinkimas
buvo pas Mildą Jakštienę, kur
Regina ir Viktoras Kučiai par-
odė vaizdajuostę iš vaikų
namelių. Ekranė – apvalus aš-
tuonmedžio veidelis. Balsas
klusia:

– Ar turi broliukų ir sesučių?
– Ne.
– Ar turi mamytę ir tėvelį?
Vaikas pasižiūri į klausiantį
ir paprastai atsako:

– Ne, aš gi našlaitis.
Širdis plyšta. Bet pasigu-
džiam, kad matomi vaizdai ne
tokie, kaip Rumunijos našlaičiai.
Visgi lietuviai – žmonės.
Nameliai atrodo tvarkingai,
vaikai prižiūrimi. Stebimės, kad
mūsų auginami vaikai neįsten-
gia tokios tvarkos išlaikyti!

Aras Tījūnėlis aplankė našlai-
tyną Pabradoje, kur gyvena
nemažai invalidų vaikų. Prie
namų sodelis, viduje švaru,
tvarkingi. Rusė prižiūretoja
aiškina, kad trūksta dantų
pastos, dantų šepetukų, antklo-

džių, indų. Jų indai –
metaliniai dubenėliai. Pabrado-
matome vaizdajuostėje. Aiški-
na, kad kai kurie vaikai niekuo-
met neišleidžiami į lauką, tik į
balkonėlį. Išėję laukan, išlaks-
tytų, nebūtų galima sugaudyti.
Protiniai atsilikę. Ar negalima
sodelį aptverti, ar gamta tokių
nevilioja?

Bet mūsų būrelis dar mokosi.
Dėkojame mus informuojančioms
per spaudą, telefoną ir
asmeniškais pokalbiais. Į kitą
susirinkimą (ketv., geg. 20 d.,
7:30 v.v. LPC) sutiko ateiti Biru-
tė Jasaitienė, nesigailinti savo
paskutinę minutę atiduoti lab-
darai, ir mums paaiškinti, kaip
veikia JAV LB našlaičių šalpa.
Dirbsime, padėdami vieni ki-
tiems. Julija Saulienė, Sofija
Jelionienė ir Salomėja Daulie-
nė padeda orientuotis, užsiėmus
nemažą darbą. „Lietuvos
Dukterų“ pirmininkė Julija
Smilgienė linki sėkmės. Lietu-
vai esant sunkioje ekonominėje
padėtyje, kyla susirūpinimas
invalidais, seneliais ir našlai-
čiais, todėl daug kas stengiasi
savo patarimais padėti.

„Saulutės“ paskirtis – ieško-
ti Lietuvos našlaičiams paramos
iš kitataučių. Šiuo metu vyksta
kimštinukų („stuffed toys“) va-
jus. Prašoma naujų arba nau-
jame stovyje. Rinkimui dėžės
randamos Jaunimo centre, Nar-
bučio Lion Frame ir Lemonte
Lietuvių pasaulio centre. Krep-
sinio sezonui užsibaigus, or-
ganizuojami šiauriniame
priemiestyje pusryčiai su Bulls
krepšinininku Will Perdue.
Stengiamasi per įmones gauti
multivitaminų ir lavinančių
žaislų. Kreipimės į žymią artis-
tę, bet didesnė jos dalis
teko Amerikos įstaigoms;
tvarkiusiems dokumentus.

„Saulutės“ narės, dabar vie-
šinės Lietuvos, aplankys kai
kuriuos našlaitynus. Būrelio
pirmininkė gale vasaros vyks į
Lietuvą aplankyti visus našlai-
tynus, susitarti dėl šalpos išda-
nimo ir savanorių (be algos)
talkos priėmimo. Taip kovo
mėnesį įsikūręs „Saulutės“ bū-
relis, su visų pagalba, žengia
pirmuosius žingsnius ištiesti
ranką Lietuvos vaikams.

Indrė

x BALF'as nuosirdžiai dė-
koja Lietuvių pasaulio centro
krautuvelės „Astror“ vedėjai
Juzei Laukaitienei ir talki-
ninkėms, kurios suprasdamos
šalpos reiką, paaukoko
BALF'ui daug gerų naudotų rū-
bų. BALF'o centras nuolatos
siūnia maisto, vaistų ir naudo-
tų rūbų šalpos siuntinius į
Lietuvą, Suvalkų trikampį ir
šelpia kitus, pagalbos reikalin-
gus lietuvius, todėl visuomet
yra labai reikalingi geri naudoti
rūbai, batai, lovos skalbiniai ir
kitos aukos.

Prašome lietuvių visuomenę
ir toliau aukoti BALF'ui gera-
me stovyje įvairią aprangą su-
augusiems ir vaikams, ypač
šiltus žieminius rūbus, batus.
Centro įstaigos adresas: 2558
W. 69th St., Chicago, IL, 60629,
tel. 312-776-7582, pirm-penkt.
9-4 val.

• 1955 m. balandžio 20 d.
Čikagos miesto meru išrinktas
Richard J. Daley (dabartinio
mero tėvas). Jis buvo perrinktas
net 5 kartus.

• 1972 m. balandžio 17 d.
Olandija pripažino savo kolonijų
Amerikoje nepriklausomybę.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.